

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Birta d. P. Pop (v. Brassai-n.) 10
Telefon 9-77.

Éjjeli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)

Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

A megvert nemzedék

Irtá: Marton Ernő

Minden ifjúságnak van valami tragikus alkalma. A természet nagy rendezője minden csodálatos műhelytítként az, hogy az ifjú életet ezer kísértesen, belső konfliktuson és lelki meghasonlón át vezet a férfiorvósba. Minden ifjúság, még a legprimitívabb és legállatibb is, telve van vívódásokkal, küzdelmekkel a természet és önmaga ellen és minél fejlettebb kultúrában az ifjúság, annál komplikáltabbak és intenzívebbek ezek a konfliktusok. Az ifjú lélek fölött egy ismeretlen kényszer lidércje ül, amely elhasználatlan és pattanásig feszülő életenergiát új utak és életlehetőségek felé sorsolja. A betöltetlen vágyak, az elértelen célok teszik széppé, de egyben tragikusak is az ifjúságot. És jaj az ifjúságnak, amely nem lát maga előtt magasan, szinte elérhetetlen magasságban lebegő ideálokat, amely megelégedett a mával és nem reszket szösz és jobb holnapokért. Jaj az ifjúságnak, amely könnyen elérhető, olcsó célok felé nyújtja ki kezét. Az ilyen ifjúság terméketlen, sivár és gyövelten, mert épen az ifjúságnak ez a feladat, sőt kielégíthetetlen vágyóváza és háborgó elégedetlensége az, ami emberiséget egy-egy lépéssel előbbre visz és intőzatos vajadások között szüli meg újra és újra a maga új világát.

A világháború egyik legnagyobb kártevője volt, hogy megrabolta a legtöbb nemzet fiataljától ideáljaitól. Tétova zürzavar és értelmetlen kaos lett urrá az egész európai fiatalság lelken. Az abnormális közviszonyok kikököntették az ifjúságot a természetadta irányából, kártékony szélsőségek felé sodorták és elhomályosították előtte az ifjúság igazi céljait. Ez az, amit az európai ifjúság krízisének nevezünk. A román ifjúság tekintélyes része évek óta ugyanezen a krízisen megy keresztül. A kívül álló objektív szemléletűek szinte az az érzése, hogy ez az ifjúság nem lát maga előtt olyan magas és nemleges célokat, amelyekért küzdenie érdemes volna és ezért fecsereli el fölös energiáját apró és neveléses csatározásokban. Ennek a különös helyzetnek pszichológiai magyarázata abban van, hogy Romániának a világháború során csakugyan sikerült megvalósítania nemzeti ideáljainak legnagyobb részét, márpedig épen ezek a nemzeti ideálok voltak azok, amelyek az utóbbi évtizedekben az európai ifjúság lelkesedését és tettvágyát magásra fokozták. Hiszen gondolkodjunk csak a Risorgimento olasz ifjúságára, vagy a német egység fiatalságára, gondolkodjunk a francia forradalom huszadik századi eszéire és meg fogjuk érteni, hogy milyen eszmék azok, amelyek az egészséges ifjúságot magukkal tudják ragadni és lelki tettekre serkenteni. A román ifjúság ma zavartan és tétován áll beteljegetett nemzeti ideáljai előtt és szemmel láthatólag nem tudja, mihez kezdjen. Úgy érezzük, hogy végső fokozatig az ifjú lelki rugója az értelmetlen és káros antiszemita diákmozgalomnak, a felhasználatlan energiáknak ez a levezető forrása, amelyet a magyar költő a busuló juhász-kapcsolatban úgy fejez ki: „Nagyot lökött botjával a szamar fejére.”

Megnyugvással kell azonban konstatálnunk, hogy az intellektuális román ifjúság igen tekintélyes része ma már kezd kigyógyulni ebből a veszedelmes gyermekbetegségből és ózinté lélekkel keresi az igazi utat. Nagyon jellemző erre a lelki átalakulásra az a cikk, amelyet a Patria mai számában irt Liviu Hulea. Nem ismerjük Huleát és csak a cikkéből tudjuk meg, hogy a kolozsvári román

diákságnak egyik vezetője, aki aktív részt vett a szomoru jasi és nagyváradi diákkongresszusokon. Hulea cikke a legfigyelemreméltóbb írásk egyike, amelyeket a romániai antiszemita diákmozgalommal kapcsolatban az utóbbi években olvastunk. A fiatal diákvész nyíltan szembefordul a diákság antiszemita megmozdulásával és azt a román fiatalság súlyos eltévelyedésének bélyegzi meg. Hulea mindenképp leszögezi, hogy a romániai diákság professzionális érdekei egyáltalán nem követeli meg az oly hangosan megrendezett diákkongresszusok tartását. Ez inkább egyes politikai pártok érdeke, amelyek a maguk javára akarják kihasználni a diákságban rejlő energiákat. „Ez a mozgalom — írja Hulea — a maga tragikus alafestésével, néhány csaknem heroikus ifjubar öltött testet, ami azonban nem vetett gátat annak, hogy a hitükben őszinte fiatalok visszavonulásával egyidejűleg, az egész antiszemita diákmozgalom operett jellegét ne öntsön.” A cikkirő leszögezi, hogy az egész antiszemita mozgalom devalválódott és Cuza mint egy vizesés, egyhanguan ismétli jelszavait úgy, hogy már direkt ujalmasává vált. Hulea az antiszemitizmusnál magasabb és szebb ideálok szolgálatában szeretné látni a román diákságot, de mindenképp követeli, hogy a diák teljesítse diákkötelességeit.

Van Hulea cikkében egy mondat, amely mélységében és igazságában egyenesen megrázó erejű. A meg-megújuló diák-

verekedésekről szólva, ezeket írja: „Ennek a generációnak nincs joga verni, mert ez maga egy megvert generáció.” Hulea nem kommentálja ezt a mondatát, de úgy érezzük, hogy azt értette alatta, amiről mi is cikkünk elején beszéltünk. Azt, hogy a mai ifjú román generáció súlyos lelki krízisen megy át, mert nem lát maga előtt igazi célokat, mert nem tud felemelkedni a hétköznapi csétepaték mélységéből és végső fokozatig, mert — csalódott. Egy megvert nemzedék ez, amely nem tudja értékelni a sors egészen csodaszéru ajándékát, amely nem tudja kibányászni a mélységből az aranyat, csak folyton sárt hoz a felszínre. Megvert és megalázott generáció ez, amely a világháború rémségeiben lelki törést szenvedett és még nem tudott felegyenesedni. A román ifjúságra pedig kettősen nehezedik ez az átok, mert tőle a kielégíthetetlen nemzeti vágyak édes izgalmát is elvette a háború.

De vajon csakugyan így van ez? Vajjon mind beteljesültek már a román álmok? Vajjon minden rendben van már Romániában, olyan rendben, hogy már csak a zsidó kérdés rendezése van hátra? És vajjon az egész emberiség dolga rendben van-e már és nincs többé ideál, amelyért küzdeni és ifjú szívvel lángolni lehetne? Hát a román ifjúság nem tartozik ebbe a nagyobb emberi közösségbe?

Ezekben a kérdésekben rejlik a román ifjúság és egész Románia jövő sorsa. Egy nemzet ideáljai sohasem teljesednek be, mert ha ezek az ideálok valódiak, úgy elérhetetlen magasságban vannak, olyan magasan, mint a csillagok a tiszta nyári

égen. Nemcsak a határokon inkarnálódik egy nagyravágyó nemzet eszményképe. A határokat tartalommal, igazsággal és boldogsággal kell megtölteni. És mondhatjuk-e valaki, hogy a Tiszától a Dnyeszterig, a széles román síkságokon és a hófödte magas román hegyeken már következett ez a boldog korszak? Már nincsen baj, szenvedés, nyomorúság, önkény, tudatlanság és igazságtalanság? Már nincsen semmi rossz, amelynek megjavításáért felkelésülhet az ifjú lélek, amelyért érdemes a barrikádra menni hősi harcra, még ha ez a barrikád csak képletes is? Nincsen már korrupció? A dolgozó ember duslakodik minden jóban? Nincsen már gyűlölet és az ország különböző nyelvű és vallású népei békés harmóniában élnek egymással? Hát csakugyan semmi, semmi nincsen már, amit javítani kellene, amin változtatni lehetne, amit meg kellene váltani? Hát egyáltalán nincs már szükség Romániának ifjú megváltóira?

Megvert nemzedék vagyunk, mert nem tudunk eijutni igazi céljainkhoz, mert nem tudjuk megtalálni a jövőbe vezető utat. Az ifjúságra vár a hivatás, hogy ezt az utat megmutassa nekünk, mert benne meg van a rugalmasság, hogy ha százszor porba sujtják, százszor felpatanjon és megújodjon újra és újra. Liviu Hulea cikke — és reméljük, hogy még sokan vannak, akik úgy gondolkodnak, mint ő — talán az első biztató jel arra, hogy a román ifjúság kebelében megindult már a gyógyulási folyamat, hogy kezdik felismerni egészséges és igaz céljaikat, amelyeket nem a gyűlölet, hanem a szeretet fűt, minden ember és minden szépség iránt.

Tíz százalékkal csökkenteni fogják az adókat?

Rist állítólag hozzájárult, hogy az év elején husz százalékkal felemelt adókat tíz százalékkal csökkenték

Bucuresti-Bukarest, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új költségvetés tervezete néhány napon belül elkészül és szombaton valószínűleg már a parlament elé is terjesztik. Az „Adeverul” jelentése szerint az új költségvetés nagy meglepetéseket tartog az ország számára. Charles Rist, a Madgearu pénzügyminiszterrel folytatott megbeszélései során állítólag hozzájárult ahhoz, hogy az állami

jövedelmeknek az utóbbi hónapokban történt emelkedésének alapján a pénzügyminiszter bizonyos adónemekben redukiót végezzen. Rist azon az állásponton volt, hogy a költségvetést minimálisan két milliárdal csökkenteni kell és ennek a csökkentésnek az arányban járult hozzá az adóterhek könnyítéséhez. Kormánykörökből kiszivárgott hírek

szerint arról van szó, hogy a kormány tíz százalékkal redukálja az elmúlt év elején husz százalékkal felemelt adókat. Ez a leszállítás, ha nem is jelentékeny, de kétségtelenül bizonyos könnyebbséget fog hozni a szigorított adóbehajtásokkal teljesen kimerült és a tönk szélére sodort piac számára. Az Adeverul híre mindenestre megerősítésre szorul.

Nyolcezer kínai katonát ejtettek foglyul az orosz csapatok

Demoralizálódik a kínai hadsereg

Az angol konzervatívok még mindig a szovjet elismerésért interpellálják a kormányt

London, nov. 26. Pekingi jelentés szerint Chailartól keletre az oroszok továbbfolytatják előnyomulásukat. Az előőrsök tegnap elfoglalták Saghent és több helyütt a Kxingan hegység lejtőit is megszállták. Az orosz bombavető repülőgépek munkássága átmeneti szünet után újra megélné. Két kínai hadirepülőteret a rajtuk emelt hangárokkal és a bennük volt repülőgépekkel együtt használhatatlanná tették. Az oroszok a harcokban nyolcezer kínai katonát fegyverestek le. Az offenzíva demoralizáló hatással van azokra a határszakaszokra is, ahol támadás nem is indult meg. Az Amur mentén a mandzsuriai kínai csapatteknél napirenden vannak a dezertálások. A szökött kínai katonákat az Amurtól északra eső koncentrációs táborokban őrzik.

London, november 26. A nankingi államtanács táviratot intézett a népszöveg-séghez, melyben hangoztatja, hogy Oroszország hadüzenet nélkül tört be kínai területre, 140 kilométernyi mélységben. A nankingi kormány tiltakozik a Kellogg-egyezmény megsértése ellen és kéri a népszöveget, hogy küldjön ki vizsgálóbizottságot a helyzet megvizsgálására. London, nov. 22. Az alsóház mai ülésén Macdonald miniszterelnök Hoover fegyverszüneti beszédével foglalkozva kijelentette, hogy az angol kormány is helyesli az amerikai elnök azon követelését, hogy a kereskedelmi tengerészet élelmiszerszállító hajói háború idején épen olyan mentességet élvezzenek a tengereken, mint a kórházhajók. Konzervatív

részről újlag szóbahozták a törvényhozás előtt a szovjet elismerésének kérdését, a propagandaellenes biztosítékot s a dél-afrikai igazságügyminiszter leleplezésait az ott folytatott kommunista propagandáról. Henderson az interpellációkra kijelentette, hogy közölte a szovjetekkel a dominionok kormányainak azon óháját, hogy a propagandatilalom a dominionokra is kiterjesztessék.

Lemondott a belga kormány

Brüsszel, november 26. Jaspar miniszterelnök ma délben kihallgatáson jelent meg a királynál s benyújtotta kormánya lemondását.

Ókiállítás
Alózi készülékek
Friss raktár
Olcsó árak!
CTIO
— Telefon 88

ulik,
fog aludni
gja el, ha este
el
NIL“ fenyő
használ
fürdőre való fe-
sz az ára Lei 120
t, lelket felüdítő
il. Kapható min-
gériában és illat-
URANIL“ fenyő-
és elfogadni.
raktár:
ytár, Cluj

ek !!!
R 14.

Apróságok a Tigrisről

*

Kevés ember volt a francia politikában, akit Clemenceau olyan mélyesen meg tudott volna vetni, mint Poincaré. Zseniális szarkazmusa nem ismert kíméletet, ha erről az ellenfeleiről szó esett. Sok éven keresztül a francia politikában az ő kijelentései mulattatták az embereket, ha Poincaréval szó esett. E kijelentés szerint két fölösleges dolog van a világon: az egyik a vakbél, a másik Poincaré. Amikor a világháború idején miniszterelnök volt s ebben a minőségében meglátogatta a lövészárkokat, katonai kísérei acélsíkat akartak a fejére tenni. Clemenceau erre a következő megjegyzéssel háritotta el a tisztak figyelmességét: „A sík csupán nagyobb és üresebb fejeket illet meg. A civilek közül csak Poincaré jár ki ilyen sík.”

Az egész világsajtót bejárta egyik hírhedt mondása, melyben Briand és Poincaré között vont párhuzamot:

— Poincaré minden, de mindent tud, csak semmihez sem ért, Briand viszont semmit sem tud, de mindent megért.

Kiméletlen szarkazmusa, harcot kereső és harcot kedvelő természete természetesen sok ellenséget szerzett neki. Volt idő, amikor az a nép, amely egykor istentitette, teljesen elpártolt tőle, sőt halált kívánt a fejére. Ellenségei egy időben azt a hírt terjesztették róla, hogy angol kém, Belekverték a Panama-botrányba, a Cornelius Hertz-féle megvesztegetésekbe, a Bulanger ügybe, sőt akadt egy bérenc is, aki nyílt utcán reá löött. Sebe azonban nem volt veszedelmes s néhány év múlva, 1906-ban Clemenceau mégis miniszter lett. Mégpedig belügyminiszter. Amikor mint fiatal miniszter felkereste miniszteriumát, az összes szobák üresek voltak, csak egyetlen tisztviselőt talált az egyik hivatalos szobában, aki javában aludt. Titkára, a zsidó Mandel, fel akarta kelteni az alvó tisztviselőt, mire Clemenceau megakadályozta őt ebben, mondván: „Az istenért fel ne költse, mert még ez is itt talál hagyni bennünket!”

Politikai tevékenysége mellett Clemenceau arra is ráért, hogy Franciaország legkitünőbb újságírójává és publicistájává küzdje fel magát. Káprázatos tolla volt, amellyel épügy tudott meggyőzni, mint legyőzni. Mint szerkesztő pedáns, lelkiismeretes, pontos volt. Talán éppen ezért volt annyi baja a munkatársaival, akik pontatlanul jártak be a szerkesztőségébe. Egyszer aztán megunt az újságírók pontatlanságát és az összes szerkesztőségi szobákra a következő cédlut ragasztatta ki: „Nagyon kérem a szerkesztő urakat, ne menjenek el a szerkesztőségből, mielőtt be nem jöttek volna.”

Mint újságíró és író Zola és Anatole France legszűkebb baráti környezetéhez tartozott és e nagy írók oldalán vette fel a harcot azzal a sötét reakcióval, mely a zsidó Dreyfus kapitányt hazáruhárral vádolta meg és ezen a címen életfogytiglani deportálásra ítélte. Hogy Dreyfus igazsága mégis diadalmaskodott s rágalmozói és vádlói a börtönben végezték életüket, ebben nagy része volt Clemenceau-nak is.

A világháború alatt, 1917-ben került a kormányelnöki székbe. Súlyos betegen rettenetes szívósággal küzdötté végig a világháborút. Amikor a parlamentben az irtózatos verduni megszállás híre megérkezett, egyszerre szinte kísértetként emelkedett fel székéről, hogy elstívolte azóta történetévé vált mondatát:

— Debout les morts! — Ébredjétek ti halottak is.

A fegyverszünet után, a béketárgyalások idején, betegen ugyan, de annál kiméletlenebbül és annál elszántabban vezette a tárgyalások menetét s vezette a béketárgyalás delegátusait az orránál fogva.

Irtózatos vehemenciával és kiméletlenséggel védte meg Franciaország érdekeit. Gyűlölködő természetének teljes súlyával nehezedett rá a legyőzött népekre, különösen Magyarországra és Németországra, amelyekben a monarchikus eszme mentevárát és Franciaország leghatalmasabb

ellenségét látta.

Ebben az időben terjesztették róla azt a kitűnő jellemzést, mely szerint Wilson úgy beszél mint egy Krisztus s úgy cselekszik, mint Lloyd George; Clemenceau pedig úgy beszél, mint Georges Brandes s úgy cselekszik mint — Clemenceau.

Bilíncsével ütötte le öreit és így szökött meg két jasií fegyenc

Országszerte körözik a két megszökött fegyencet

Jasi, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Spiridon Costin és Alexandrescu Jean hírhedt gonosztevők, akik Turtea és Tică név alatt ismeretesek, és már számtalanszor garázdálkodtak az ország különböző városaiban, az utóbbi hetekben Jasiban tűzték mesterségüket. A jasi rendőrség a napokban rajtukütközött és elfogta őket.

Vasárnap este 6 órakor az igazságügyi palotából a galatai fogház felé vezető úton, a hova a rovtomtult betörők rendőri fedezet alatt lettek kísérve, váratlanul megtámadták a kíséret vezetőjét, a rablancokkal többszörösen fejbeköltintették és így sikerült kiszabadulniuk. A hallatlanul merész kiszabadulást megelőzőleg az ügyészégi kihallgatás megtörténte után a vizsgálóbíróhoz kísérték az elfogott gonosztevőket, akik többszörös lopás és zsebmetészes címén elzárási rendeletet adott ki ellenük és a gonosztevőknek a galatai központi fogházba

való átszállítását rendelte el.

A törvényszék fogházából a galatai központi fogházba való átszállítás vasárnap este kellett végbemenjen. A gonosztevők meg voltak láncolva és így csak egyetlenegy őrkíséretre bízták őket. Amint a galatai dobok alá értek, az esti sötétség leple alatt Alexandrescu Joan, aki szándékosan megfeszítette izmait a leláncolásánál, sikeresen kiszabadította egyik kezét és a súlyos rablancal hirtelen fordulatot véve, a kíséretre támadt s addig ütögette, amíg az elvesztette eszméletét. A két gonosztevő a nicolini úton futásnak eredt és nyomtalanul eltűnt.

Egy rabnő, akit szintén a galatai fogházba szállítottak önként jelentkezett az illetékeseknél és közölte a két gonosztevő kiszabadítását. A betörőket erősen körözik.

Egy nyomorgó svéd nő revolveres merényletet követett el a római főpapok egy csoportja ellen

A pápa nem akarja, hogy megtorlásban részesítsék az exaltált asszonyt

Citta del Vaticano, november 26. A Szent Péter székesegyházából távozó főpapok csoportja ellen egy exaltált elmebeteg asszony revolveres merényletet kísérelt meg. Háromszor is el akarta sütni revolverét, de az mindannyiszor csütörtökött mondott. A merénylőt a svájci gárda letartóztatta. A sajtóval közölték, hogy a merénylő Ramstätt svédországi asszony, aki Schmidt volt svédországi apostol protonotárius ellen emelte fegyverét, aki egy ízben megtagadta tőle a támogatást. A merénylő a kihallgatás során zavartan viselkedik s megtagadta tette indokainak előadását. At fogják adni az olasz rendőrségnek, hogy kiutasítsák a félszigetről.

Róma, november 26. Ramstätt Gudun Máriát, a vatikáni merénylőt újabb vallatásnak vetették alá. Megállapított nyert, hogy huszonkét éves és hosszabb idő Rómában tartózkodik s fehérneművarrásból tartja fenn magát. A svéd származású fiatal nő még mindig zavartan viselkedik. A merénylet ügyében kihallgatták Schmidt püspököt, de a vallomás részleteit szigorúan titokban tartják.

A merénylő nő ezideig még a vatikáni börtönben van. A pápa részvétellel értesült az esetről s annak az óhajának adott kifejezést, hogy szüntessenek be a szerencsétlen teremtés ellen mindennemű megtorló eljárást, mert nyilvánvaló, hogy a nyomor hajszolta a kétségbeesésbe.

„Mire az első tavaszi virág kikel, kormányon leszünk,” mondotta Duca a liberális párt tartományi nagygyűlésen

A kisebbségek is kaptak egy ünnepélyes deklarációt a volt belügyminisztertől

Timişoara-Temesvár, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi liberális nagygyűlésnek egyetlen szenzációja volt. Ettől eltekintve a nagygyűlés ugyanúgy zajlott le, mint az elmúlt hetek többi liberális rendezvényei. Ugyanazoknak a beszédeknek a tömkelege szórakoztatta a hallgatóságot, de az elcsépett frázisok unalmas koncertjébe meglepő fordulatot hozott Duca volt belügyminiszter beszéde. A volt belügyminiszter előbb kegyeletes szavakkal parentálta el Bratianu Ionelt, akinek most ülték meg halála második évfordulóját, majd az alábbi érdekes kijelentéseket tette:

— Engedtessék meg nekem, hogy a pártom és a legilletékesebbek megbízásá-

ból mondjam el önöknek azt, ami kétségtelenül a legjobban érdekli valamennyitüket. Mert igen aktuális az, amit itt mondanom kell önöknek, hiszen az egész országot érdekli, hogy mikor menekül már meg a nagy ígéretekkel kormányra került nemzeti parasztpártiaktól.

— Azt hiszem — mondotta most már emelkedett hangon — hogy nekem ebből az alkalomból megadatott, hogy önöknek és az egész ország közvéleményének megmondjam az örömhírt: Maniuké mennek sokkal hamarabb, mint ahogyan bárki is óhajtaná és hinné, mert kezdve a magas régenstanácstól a dolgozó munkás népig mindenki csalódott a kormányban. A mai körülmények között meg merem jósolni, hogy mire derék mezei munkásaink újból kimennek a mezőre megdolgozni földjeiket, amikor tehát az első tavaszi virág kikel, immár újból ennek a derék népnek a kormánya, a liberálisok lesznek azon a helyen, ahonnan már a korábbi esztendőben hozzáértéssel vezették ezt a mostani szerencsétlen kezekben levő és vezetési alatt álló országot.

Duca a továbbiakban kiemelte, hogy az országban 18 millió ember él, akik közül

4 millió a kisebbségi, amiért is nézünk szert, hogy Románia megtarthassa magának kereteit, mindent el kell kövessék, hogy ez a négy milliónyi kisebbség jót és otthont érezze magát az országban.

Természetesen, ezzel szemben megkívánjuk a kisebbségektől, — mondotta — hogy az ország hű és loyális polgárai legyenek. Külömben — fejezte be Duca beszédét — a mi pártunkat a következő öt tulajdonság jellemzi: a nemzeti érzés, a demokrácia, a rend, a feltétlen progresszió és az egyenlő elbánás.

Duca tehát felcsoport politikai jómunkáseket Vilmos császár. A császár is azal vigasztalta a katonáit a háború első évében, hogy mire a levelek lehullnak vége lesz a háborúnak. Vagyis ősszel, csak azt nem mondta meg, hogy melyik ősszel. Duca tavaszra ígéri a nagy kormányváltást, de nem biztos, hogy melyik tavaszra.

Ami pedig a kisebbségi kérdéstről terfrappáns kijelentéseit illeti, ezeket elvárta még mielőtt elhangzott volna, máris megcsoportolták. Duca beszédét megelőzően az összes szónokok éppen a kisebbségekkel szembeni túlságosan jó bánásmód miatt támadták a kormányt. Akkor még nem tudták, hogy Duca kisebbségbarát deklarációt fog tenni.

Üzletszerűleg lendült fel a gyermekházasság Indiában

London, november 26. A gyermekházasságokat tiltó törvény Indiában áprilisban lép életbe s emiatt meghatározottan a gyermekházasságok. Az uzsora fellendült, mert a hozományi túletáiban nagy az élenkség. Surat városban rövid idő alatt több mint kétezer gyermekházasságot kötöttek. Ezek között igen nagy százalékban szerepelnek olyan házaspárok, akik 5-12 éves életkorban vannak s nem mondhatók riasztóknak a csecsemőházasságok sem. Kasbi kerületben előfordult több ízben az is, hogy vallásos anyák, akik áldott állapotban vannak, még születésük előtt eljegyzik gyermekeiket azzal a feltétellel, hogy ahhoz a nemhez fognak tartozni, amelyet remélnek.

„Ha Anglia diktátora lennék” ...

Bernard Shaw előadása

London, nov. 26. Bernard Shaw tegnap a Kingsway Hall-ban a Fabianus-társaságban másfélórás előadást tartott mindenféle újságírók részére.

— A Daily News — mondotta a többi között — körkérdést intéz most Anglia vezető embereihez (hozzám nem!), hogy mondják el véleményüket arról, mi lesz mihoz ötven évre. A legtöbb válasz abban téved, hogy az angol parlamentet megváltoztatlan valaminek képzeli el. Ez éppenséggé nincs így! Sőt az angol parlamentnek ma formájában el kellene tűnnie s helyébe kellene lépni egy brit szövetségi parlamentnek egy ipari parlamentnek, angol nemzeti parlamentnek, külön skót és külön ír parlamentnek.

— A nők — mondta ezután mindenkit meglepetéssel — amióta háziatással foglalkoznak, élénk érintkezésben vannak az eldolgával.

Majd Snowdennéről kezdett beszélni:

— Mrs. Snowden, ahelyett, hogy elfogadta volna a kiérdemesült pártrendszert, hirtelen birtokába vette Mr. Thomas, Mr. Lloyd George és Mr. Baldwin fejét és összeverték ezeket kérdezte: — Mit gondoltok ti hármamit csináltak?

Ezután röviden kitért a Ház rablólovag-e köléssire és egy torulatall a nevelés és köé-oktatás ügyével kezdett foglalkozni.

— Oxford — mondta — a kommunizmus központja és csak azért látogatják hallgatók, hogy a lehető legkevesebb tudással fokozott nyervejenek, holott sokkal jobb volna, ha minden egyetemi rendfokozat nélkül megállnának helyüket az életben. Nem áttalom bevallani, ha valamilyen nagy vihar felforgatná egész Angliát és ha én lennék Anglia diktátora, senki, aki Etonból, Oxfordból vagy Cambridgeből való, nem léphetne egy angol gyereket közelébe, nem hogy még taníthatná is.

— Egy intelligens kormányzat első köé-lessnesse volna törvénybe iktatni, hogy angol egyetemet végzett ifjú ne léphessen közéletbe és semmiféle köétestület tagja ne lehessen. És el kellene tiltani őket a tanításnak még csak a lehetőségétől is.

Harc

A szovjetkorr lett Marx Károly zsmus megalapító en bele, hogy emetéből Moszklik internacione Jean Longuet, e vezére, természetelentették be

A thiersi zsidóági nagyrabbi at a karriert, lapító már egy arétiét, aki zsidóeszténység eszi

Kopott és a pontjából talán negallapítás az

sméti önmaga kozásokban lega nnek a megálóság és a zsidóberiség trag elenség, mely megismétlődik: es világot formálek mélységetndul el hódítésőbbi fázisai megoszlás ténye

A keresztényésében kizárópedig szociális abban az időpo nyugati római gyökereit, — egy okává terebélye eredetének és zsidóság szeneve

A keresztény legalább is abberiség megváahelyett, hogy európai emberibárbar harcok kát. Így alakul nyugati (római) ilokon keresztü egyházi hegemoniát áldozó

A reformáció k a vérengzést: iszonyatát, a zsrá Németországszagra is.

A homousion rengeteg meddő s bár az egyhá döntötte meg, ég szellemi, erk má; a formána dozta a lényege

A keresztény lönböző megúj nem volt még történetében, m ban: a fehér) megeit tudta v darítás és a Jöv hitébe vonni, m pozott tudomán az antik zsidó nagy jellemző a tudományos, német filozófia, természettudomével.

Ez hatásának hogy a reakció mindazt a rossz telenül kedvező másik és újabb hasonlón harok népek proletárián felistenevé orosz forradalon

Bizonyos, hog Arról sem tehet gáltatnak egy ioision-vitára, m kalmat, melyne szemünk előtt szocialista kere kullának ki sze lönbsséggel, hogy lobogóján ezutt képe látható, kereszténység m is: egymással m szószerinti értel ki, melyek eg minden eszközz teni a hívőkze.

URANIA-MOZGÓ

Mai kezdettel mutatja be:

HARRY PIEL

legújabb és legszenzációsabb kalandorfilmjét:

Csavargók királya

a közkezdvelt művész legújabb kalandjai. Partnere a szép szőke:

DARY HOLM

Harc egy londoni koporsóért

A szovjetkormány tárgyalásokat kezelt Marx Károly, a tudományos szociálmunkás megalapítójának családjával: egyeztetésbe, hogy Marx hamvait a londoni metróállomásból Moszkvába szállítsák. A második internacionálé és főleg Marx unokája: Jean Longuet, a francia szocialisták egyik vezetője, természetesen máris tiltakozásukat jelentették be Moszkva terve ellen.

A thiersi zsidó ügyvéd fia, németországi nagyrabbik ivadéka ime megfuttotta a karriert, amit egy másik zsidó hitvalló már egyszer megfuttat; ama náci vezető, aki zsidó létére az európai kereszténység eszménye lett.

Kopott és a modern fejlődésben szemlélő talán nem is egészen helytálló megállapítás az, hogy a történelem megállapítását önmagát. Mégis, bizonyos vonatkozásokban legalább, mintha igaza volna annak a megállapításnak. Mintha a zsidóság és a zsidóságon keresztül az egész emberiség tragikumává magasodna az a világ, mely most Marxal kapcsolatban megismétlődik: hogy tudniillik a nagy világot formáló eszme, mely a zsidó népek mélysegeiből profétai ihletettséggel indult el hódító útjára, kialakulásának későbbi fázisaiban: a megosztás és a megosztás tényezőjévé lesz.

A kereszténység, mely első jelentkezőjében kizárólag zsidó mozgalom, főleg pedig szociális és erkölcsi mozgalom volt: ebben az időpontban, amikor a keleti és nyugati római császárság talajában vert gyökeret, — egyszersmind véres viszályok felé terebélyesedett. Sőt: ellenére zsidó eredetének és zsidó tartalmának, — a zsidóság szenvedéseinek forrásává lett.

A kereszténység, amely az egyetemes legalább is abban az időben ismert) emberiség megváltását tűzte ki céljául, — helyett, hogy egyesítette volna az európai emberiséget, — szétválasztott és barbár harcok középpontjává tette Európát. Így alakult ki a keleti (görög) és a nyugati (római) egyház, melyek évszázadokon keresztül harcoltak egymással az egyházi hegemoniájáért, rengeteg vért és energiát áldozva fel a hit molochjának.

A reformáció korszaka csak betetőzte ezt a vérengzést: a harminc éves háboru szonyatát, a zsidó-üldözéseket szabadítva fel Németországra és részben Franciaországra is.

A homousion és homouision vitája is rengeteg meddő szellemi energiát örlött fel a bár az egyházak világi uralmát nem döntötte meg, de felörölte a kereszténység szellemi, erkölcsi és szociális tartalmát; a formának és teológiának felállította a lényegét.

A kereszténység és a kereszténység különböző megújulási korszakát követőleg nem volt még mozgalom az emberiség történetében, mely az európai (pontosabban: a fehér) emberiség olyan nagy tömegeit tudta volna megmozgatni, a szocializáció és a Jövendő megváltott világának hitébe vonni, mint a Marx által megalapított tudományos szocializmus. Marxban az antik zsidó profétianizmus szelleme, a nagy jellemző csodálatos erővel párosult tudományos reedszerűség, a klasszikus német filozófia, a felvilágosodottság és a természettudományos gondolkodás szellemével.

Ez hatásának titka s ez a titka annak, hogy a reakció teoretikusai benne látják mindazt a rosszat, ami számukra kétség-telenül kedvezőtlen: benne látják ama másikat és újabb zsidót, aki a názáretihez hasonlóan harcba szólította a keresztény népek proletáriátusát s immár koronázatlan felistenévé tette meg a győzelmes orosz forradalomnak.

Bizonys, hogy Marx erről nem tehet. Arról sem tehet, hogy tanai alapot szolgáltatnak egy új homousion és homouision vitára, még pedig elkeseredett alkalmat, melynek áldatlan harca ezuttal a szemünk előtt perog le. Mintha egy új szocialista keresztény-háboru kontúrjai alakulnának ki szemünk előtt, azzal a különbséggel, hogy a keresztény vitézek vörös lobogóján ezuttal nem a szent szűz arc képe látható, hanem a Marxé. Mint a kereszténység megosztásainak korszakaiban is: egymással ellentétes teológiák (nem szó szerinti értelemben persze) alakulnak ki, melyek egyben üdvözítő voltak minden eszközzel hajlandók rákényszeríteni a hívőkre.

A kereszténység a Názáreti isten — illetőleg embervoltáról folytatott évszázados vitákat; Moszkva, illetőleg a második internacionálé Marx forradalmi taktikájának lényege felett vitatkozik halálra szántan és minden mértéket, megegyezési lehetőséget félretelva.

Moszkva egy győzelmes, de még problematikus jelentőségű forradalom jegyében teszi ezt; a második internacionálé egy győzelmes forradalom reményében.

Hogy hoi az igazság és főleg hol nyugszik a marxi lényeg és gondolat középpontja; — ezt ma eldönteni éppoly nehéz, mint a középkori teológia korszakában nehéz volt eldönteni, hogy hány angyal fér el egy tífokon. Valószínűleg valahol a középen.

Ma csak egy dolgot lehet teljes biztonsággal megállapítani, — nevezetesen azt, hogy a haroban, a késhegyre menő viadalban Marx zsidó tragikum, a zsidó profétianizmus tragikum, melyről a kommunista Barbusse halhatatlan szépségű könyvében olyan megragadón ir) emelkedik fel a történelmi horizontra. A Názáreti tragikum, aki békét hirdetni jött és háborút aratott. Marx forradalmat és felszabadulást jött hirdetni — mégis egyelőre egy rettentő testvérharc hajtóereje is lett.

Nem valószínű, hogy Moszkvának sikerüljön fog Marx holttestét Oroszországba szállítatnia, annak ellenére, hogy az ortodox marxizmus letéteményesének hirdeti magát. (A cárizmus alatt a keresztény ortodoxia mentsvára volt).

A Názáreti eszméi és halála is két részre (később tíz részre is) osztotta az emberiséget. Ugy látszik: Marx se kerülheti el a Názáreti zsidó-végszót: sirja körül két egymás ellen felkészült „egyház“ vívja a harcot a világalomért: a nyugati szocializmus és az orosz szocializmus egyháza.

És amiként a Názáreti sem szólhatott bele a nevében harcolók véres csatáiba; — akként Marx sem döntheti el, hogy az áldatlan haroban melyik „egyháznak“ van igaza.

Salamon László.

Január 1-től kezdve hat lej lesz a levélportó, de a segélybélyeget eltörlik

București-Bukarest, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától). Nemrégiben előtt megirtuk, hogy a postai vezérigazgatóság tervbevette a belföldi levélbélyeg illetékének egy lejjel, tehát 6 lejre való felemelést. Ugyanakkor elhatározták a segélybélyeg eltörlesztését is. A P.T.T. elkészítette az idevonatkozó rendeletet, amelyet a közlekedésügyi minisztérium approbált és a legutóbbi minisztertanács elé terjesztett. A minisztertanács rövid vita után approbálták P.T.T. javaslatát, abban a formában, amelyben azt a kormány elé terjesztették.

Eszerint 1930 január elsejével kezdve a belföldi levelek portója 6 lej lesz. A Loco címzett levelek vitelilletéke továbbra is 4 lej marad. Ugyancsak 1930 január elsejével kezdődőleg a belföldi levelekre és levelezőlapokra ragasztott 25 banis segélybélyeg megszűnik. Ugyancsak megszűnik a belföldi táviratok és interurbán telefonbeszélgetések után szedett 50 banis és a külföldi táviratok után szedett 1 lejes segélybélyeg

is. Ismeretes, hogy a segélybélyegekből származó bevételek az egészségügyi minisztérium céljait szolgálták. A segélybélyegek megszüntetése folytán a P.T.T. köteles lesz a jövőben négy részletben a segélybélyegekből eddig befolyt jövedelemnek megfelelő szubvenciót folyósítani az egészségügyi minisztérium számára. A P.T.T. viszont ezt az összeget abból a differenciából fedezi, amelyet a belföldi levélportójának emelése fog eredményezni.

A német kormány a parlament elé terjeszti a Young-tervezet elleni népszavazásra vonatkozó javaslatot

Müller-Franken tárgyalást kezdett a pártokkal

Berlin, november 26. A birodalmi kormány a birodalmi gyűlés elé terjeszti a Young-tervezet elleni népszavazásra vonatkozó törvényjavaslatot, valamint az erre vonatkozó elutasító állásfoglalásának indokolását. A birodalmi kormány álláspontja az, hogy a népszavazás kísérletet tesz a német külpolitika irányítására s a kormány cselekvési szabadságába való beavatkozást jelent. Az

indokolás hangsúlyozza még, hogy eddig minden német kormány ünnepélyes nyilatkozatban tiltakozott a háborus bünyesség egyoldalú megállapítása ellen s a jövőben is minden eszközzel ellene tiltakozni fog. A népszavazási indítvány tehát céltalan emiatt s azért is, mert a népszavazás káros Németország érdekeire. Az indokolás leszögezi végül, hogy a népszavazási indítvány jelenté-

kenyen módosítaná a birodalmi alkotmányt is s ennek elfogadásához a birodalmi gyűlés kétharmad többségére van szükség.

Berlin, november 26. Müller-Franken kancellár tegnap hosszab megbeszélést folytatott a pártok vezetőivel a két nap mulva kezdődő új birodalmi gyűlési ülészek munkaprogramjáról.

Ujabb két milliárd lejes költségvetési hiányra bukkan Madgearu miniszter

București-Bukarest, nov. 26. (Az Uj Kelet tudósítójától). Madgearu pénzügyminiszter az 1930. évi költségvetés összeállításának alkalmával megdöbbentő felfedezést tett. Kiderült, hogy az államháztartásban csaknem kétmilliárd lejes hiány van, amelyre semmi fedezet sincsen. A

pénzügyminiszter vizsgálatot indított meg, amelynek során megállapítást nyert, hogy Brătianu Vintila miniszterelnöksége alatt a hadügyi tárca számára csaknem kétmilliárd lejes hitelt szavaztak meg, amelyre semmi fedezet nem volt. A bukaresti lapok szerint, a liberálisok

nyilván azért igyekeztek rejtegetni ezt a hatalmas hiányt, mert amögött szabálytalanság, vagy panamak húzódnak meg. A kormány most azon dolgozik, hogy fedezetet teremtsen a hiányzó kétmilliárd lejre.

Nem szállítja le a katonai szolgálati időt az új hadügyi törvény

Négy katonai törvényjavaslatot készített el a hadügyminisztérium, de egyikben sincs jelentékeny módosítása a jelenlegi helyzetnek

București-Bukarest, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától). A törvényjavaslatok között, amelyek ebben a szezonban a parlament elé kerülnek, első helyen szerepelnek Cihosky tábornok hadügyminiszter katonai javaslata is. Ezeket a javaslatokat nagy érdeklődés előzte meg, különösen azért, mert híre járta, hogy a kormány szándékában áll két évről

egy évre szállítani le a katonai szolgálat időtartamát. Arról is szó volt, hogy az orvosok katonai szolgálati idejét hat hónapra emelik fel és hogy a jövőben az egyetemet végzett önkéntesek tiszti rangban ugyancsak egy félévre vonulnak be.

Ugy látszik, hogy a nagyvezérkar kivánságára a kormány elsjtette ezeket a terveket, mert a parlament elé kerülő

négy katonai törvény semmilyen lényeges módosítást nem tartalmaz a katonai szolgálat eddigi rendjével szemben.

A hadsereg új szervezeti törvénye szabályozni fogja a katonai parancsnokságok viszonyát, új alapokra fekteti a szervezeti szabályzatot és egyben a katonai aviatika fejlesztéséről intézkedik. Ehhez kapcsolódik majd az új sorozási törvény, szabályozza a védkötelezettséget és tisztázza az optások és más hasonló kategóriák katonai helyzetét is. Végül a katonai büntető törvénykönyv reformja fejezi be a hadügyi törvényjavaslatok sorát.

SELECT MOZGÓ

E hó 18-iki kezdettel mutatja be a szezon legnagyobb sikerű filmjét:

Cirkuszhercegnő

végtelenül bájos szalonvígjáték, főszerepekben:

Harry Liedtke, Verebes Ernő és Hans Junkermann.

A film éneketéteit: Süvegi Aranka és Szabó Gyula operanékesek éneklék.

Csak két napig tart

az Elisabeth Kende iparművészeti szalon kézimunka-kiállítása a Butorházban, Unió-u. 7. szám.

A magyar párt szónoka a kisebbségi törvényt követelte a felirati vitában

Willer József beszédében súlyosan támadta a közigazgatási törvényt

București-Bukarest, november 26. A kamara ma délutáni ülésén a negyedik kvestóri helyre Ionel Lupescut választották meg, majd megkezdődött a válaszfelirati vita. Az első felszólaló dr. Willer József, a magyar parlamenti csoport főtitkára volt, aki mindenekelőtt rámutatott arra, hogy egy kisebbségi csoport nem folytathat mindenáron ellenzéki politikát s hogy míg az ellenzéki pártok célja a kormány elleni küzdelemben az, hogy a hatalmat magukhoz ragadják, addig egy kisebbségi párt feladata az általa képviselt népretegek kulturális, gazdasági és szociális érdekeinek megvédése. Természetes dolog, — mondotta Willer dr., hogy egy kisebbségi csoportnak örömmel kell elfogadnia a feléje nyújtott baráti kezdet, de ugyanakkor kötelessége a józan kritika fényében elbírálni a kormány aktusait. Meg kell állapítanunk, hogy ha a kormány bizonyos részletkérdések elintézésében konciliáns szellemet tanúsított, az alapvető problémák megoldása fölöttébb hiányos. És távolról sem mondható eredményesnek. Példának említi fel a csikvármegyei földbirtokok esetét, ahol a földművelésügyi minisztérium elégtételt szolgáltatott a székelységnek egy általános örömet és megelégedést kiváltó intézkedésével, azonban a csikvármegyei székelység zsebében hordja ezt az erkölcsi elégtételt és a közlegelőket még mindig nem tudja használni, mert a megyei hatalmasságok nem szereztek érvényt a minisztérium rendelkezésének.

A nemzeti parasztpárti kormányzás legjelentősebb aktusának a közigazgatási törvény tekintendő. Nos, ez a törvény nemcsak Gyulafehérvár szellemével áll flagrans ellentmondásban, de ellentétben van az összes fennálló kisebbségi rendszerekkel is. A törvénynek a kamarai bizottság előtt való tárgyalása alkalmával két nap és két éjjel fáradoztunk azon, hogy felhívjuk a kormány figyelmét a törvény kisebbségellenes tendenciájára, s hogy legalább minimális kívánságainkat érvényre juttassuk, de sikertelenül. Vaida belügyminiszter ur felhasználta ezt az alkalmat arra, hogy támadja a magyar kisebbséget.

Pompiliu Ionitescu: Nem kell azokat a nyilatkozatokat eltulózni.

Willer: Maniu miniszterelnök kijelentette utóbb, hogy a belügyminiszter ur kijelentései temperamentumából fakadtak, én azonban nem tekinthetem azokat egyebeknek, mint kisebbségellenes támadásnak.

Ezután elmondja Willer, hogy a sajtóban már hónapok óta keringenek hírek arról, hogy a kormány kisebbségi törvényt készít elő, már bizottságot is delegáltak erre a célra, sőt, a kormány egy képviselője külföldre utazott, hogy tanulmányozza ezt a kérdést. Ez a képviselő programot is adott arról, hogyan tervezi a kormány a kisebbségi kérdést megoldani, minderről azonban egyetlen szó sem esett a trónbeszédben, amely meg sem emlékezik a kisebbségekről. Amíg egyrésztől külföldön szakadatlanul szellőztetik a kormány kisebbség-barát intencióit, addig másrésztől itthon oly hallgatás, oly csend van e kérdés körül, amely a legpesszimistikusabb várakozásokat is indokoltá teszi. A Népszöveget elbájlják a külföldön lojális kijelentésekkel, itthon azonban semmi sem történik. Miután a trónbeszédre adott válaszfelirat sem emlékezik meg egyetlen szóval sem a kisebbségekről, ne csodálkozzanak képviselő urak, ha a magyar parlamenti csoport nevében azt visszautasítom.

Dr. Willer után Hegedüs Nándor magyarpárti képviselő emelkedett szólásra, aki a gyulafehérvári határozatról beszélt és a határozatok előzményeit ismertette. A gyulafehérvári pontok — mondotta Hegedüs — jogi alapot képeznek a romániai kisebbségek elrendezése szempontjából. A gyulafehérvári határozatok Erdély évszázados tradícióin nyugszanak és mint diplomáciai aktus, nem kis mértékben járultak

Pamfil Seicaru kétségbevonja Hegedüs Nagyrománia megteremtéséhez. Hegedüs ezt az állítását, mire Mirto belügyi alminiszter kéri Seicaru, hogy hagyja beszélni a szónokot.

Hegedüs ezután elmondja, hogy Maniu és Vaida a magyar parlamentben állandóan jogokat követeltek a kisebbségeknek és a gyulafehérvári határozatok a Wilsoni eszmék jegyében születtek meg. Mihály Tivadar a magyar parlamentben azt kérte, hogy a románlakta területeken működő tisztviselők vizsgáljanak le a román nyelvből. Mit szólnának önök hozzá, ha mi hasonló kérdéssel járulnánk önök elé. Hegedüs

székeknél és a gyulafehérvári határozatok a Wilsoni eszmék jegyében születtek meg. Mihály Tivadar a magyar parlamentben azt kérte, hogy a románlakta területeken működő tisztviselők vizsgáljanak le a román nyelvből. Mit szólnának önök hozzá, ha mi hasonló kérdéssel járulnánk önök elé. Hegedüs

Stan Vidrighin megunt a koncentrikus támadásokat és mégis lemond

A vasutasok két tiltakozó gyűlést is tartottak tegnap Bukarestben

București-Bukarest, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától. Több ízben megírtuk már, hogy a romániai vasutasok között egy idő óta óriási elégedetlenség uralkodik. Ugyanakkor, amikor a CFR-nek szinte kasztrórendszer szerűen megszervezett mérnökei az állam legjobban fizetett hivatalnokai közé tartoznak a vasutasok százezrei éhbéért kénytelenek dolgozni. A bukaresti közlekedésügyi minisztériumban már hónapok óta egymásnak adják a kilincset a különböző delegációk vezetői, akik a legfelsőbb fórumok figyelmét igyekeznek nyomorúságos helyzetükre felhívni. A sok magánkijárástól végére a vasutasok is egy egységes akció beindítására határozták el magukat. Az „Eforia” hatalmas helyiségeit két nappal ezelőtt

szülföltségig megtöltötték az ország legkülönbözőbb pontjából idereseglett vasutasok. A kongresszus napirendjén legfőképpen a nyugdíjügyek, olcsó hitel és kötelező munkásbiztosítási kérdések szerepeltek. A kongresszus megszavazott egy egész sor törvényjavaslatot, amelyeket a kongresszus határozataként azzal adtak át közlekedésügyi miniszternek, hogy azt áttanulmányozás után terjessze a törvényhozás házára.

Ezzel egyidejűleg a „Marna” nagytermében egy másik tömegesen látogatott kongresszus volt. A résztvevők követelték a megvont szabadjegyek visszaállítását. Követelték ezen felül a minden CFR. munkásra nézve egyformán érvényes 8 órai munkaidő bevezetését.

hangoztatja, hogy a kisebbségek a minisztériumokban nem részesülnek egyenlő elbánásban a többségekkel.

Pamfil Seicaru: Ha olyan sok tartanak a gyulafehérvári határozatok fölül, miért nem vettek részt azok gyűlésén?

Willer: A kisebbségeket nem hívták meg erre a gyűlésre.

Pamfil Seicaru: De a székely határozatból lövöldözött a gyűlés résztvevőire.

Hegedüs azzal zárja beszédét, hogy szabadságot és jogokat kér a romániai kisebbségek számára.

Mindkét kongresszus résztvevői egy küldöttséget menesztettek a közlekedésügyi miniszterhez, aki megígérte, hogy tőle telhetően igyekezni fog a vasutasok részéről megnyilvánult kívánalmaknak eleget tenni.

Itt említtük különben még meg, hogy tegnap délután kellett volna befejeződni a CFR. vezérigazgatósága és Stan Vidrighin közötti tárgyalásoknak. A tárgyalások azonban nem folytatódhattak, mivel kitűzött időben Vidrighin nem jelent meg. Ezzel kapcsolatban azt a hírt terjesztették, hogy Stan Vidrighin megunt a támadásokat, amelyek személyes érték és nem vállalja többé a feljajló CFR. vezérigazgatói állást.

Egy amerikai vőlegény és menyasszony esküvőjük után leugrottak egy repülőgépből — és szörnyet haltak

Newyork, november 26. Különös repülőkatasztrófa történt Newyork mellett. Florighers bankár leánya tegnap tartotta esküvőjét. A leány apja azt kívánta, hogy a vendégek és a fiatalpár repülőgépen költsek el a lakomát és utána ejtőernyővel ugorjanak le a repülőgépről.

A lakoma meg is történt és a menü elköltsége után sor került az ejtőernyővel való leugráshoz. Először a menyasszony

ugrott ki, akinek azonban ugrásközben nem nyílt ki az ernyője s halálra zúzóva terült el a repülőtéren földjén. Hasonló sors érte a fiatal férjet is. Amikor a vendégek látták, hogy az ifjú párt milyen sors érte, beszüntették a „kísérletezést” és rendes utann ereszkedtek le.

A különös repülőkatasztrófa nagy izgalmat váltott ki.

egyenruhás férfit. Kiderült, hogy az illető egy Grössmann nevű 30 éves gísgépkész, akit nemrég bocsátottak el az elmegyógyintézetből.

Magyar antiszemita diákok voltak a prágai diákzavargások értelmi szerzői

Prága, nov. 26. A Vecer a prágai, brünni és pozsonyi egyetemi zavargásokkal kapcsolatban azt írja, hogy az értelmi szerzők magyarországi egyetemi hallgatók sorából kerültek ki. A lap azt követeli, hogy retrozióképpen az összes magyarországi származású és cseh egyetemeken tanuló hallgatókat utasítsák ki.

A Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsának ülése

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara Igazgató Tanácsa folyó év november havi teljes ülését november hó 30-án (szombat) este 8 órakor fogja megtartani a Kamara közgyűlési termében (Calea Victoriei 51. sz. II. emelet) a következő

Napirenddel:

1. Az ülés megnyitása.
2. Az Ügyvezető Igazgatóság jelentése.
3. Ügyforgalmi jelentés.
4. 1930. évre szóló költségvetés megállapítása.
5. Esetleges indítványok, melyeket kérünk a Kamara titkári hivatalához írásban benyújtani.

A kereskedelmi és iparkamarák törvény módosításáról szóló törvény végrehajtási utasítás 12. szakasza értelmében az Igazgató Tanács csak az alkotói tagok abszolút többségével támaszkodhatik, a 15. szak. 1. bekezdés szerint pedig azok a tanács tagok, akik 3 havi ülésen egyfolytában nem vesznek részt szabály szerű szabadság nélkül lemondottaknak tekintetnek és a tanács helyüket üresnek nyilvánítja.

Ha a tagok a fent összehívott gyűlésen nem jelennek meg, a szükséges számban, az Igazgató Tanács 1929 november hó 3-án (vasárnap) délután 10 órakor ugyan azon helyen tartani, még az esetben is, ha a tagok csak egynegyed része jelenik meg.

Kolozsvár, 1929 november 23.
Ing. I. F. Negru, elnök.
Nicola: Căciulă, főtitkár

Óriási a felháborodás a litván kisebbségek között a közoktatásügyi miniszter Anghelescu-féle érettségi törvény miatt

Kovno, nov. 26. A litván közoktatásügyi minisztérium rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében a kisebbségi iskolákat érettségiző ifjai külön vizsgát tartoznak letenni. A rendeletet azzal indokolja a miniszter, hogy a kisebbségi iskolák tanítványai olyan műveltségi színvonalon rendelkeznek, amely elégtelen ahhoz, hogy egyetemi tanulmányokat folytathasson.

A rendelet óriási felháborodást okozott és a német, lengyel, orosz és zsidó kisebbség élénken tiltakozik a sajtóban és

memorandumokban a rendelkezés ellen. A kisebbségek hangsúlyozzák, hogy iskoláik tudományos és nevelési szintje alatt. A kisebbségek közös delegációja kereste fel tegnap a közoktatásügyi minisztert, akitől a rendelet visszavonását követelték.

A miniszter kijelentette, hogy önkényesen nem vonhatja vissza a rendeletet, amit minisztertanácsi határozat alapján hoztak. De ígérte, hogy a delegáció kívánságát közölni fogja a kormány többi tagjaival.

Nagy botrányt csinált egy elmebeteg kereskedő a hessen—nassau miniszterelnökségen

Darmstadt, november 26. A hessen-nassau miniszterelnökségi palotában hétfőn délelőtt nagy feltűnést keltő incidens történt, amely azonban végül általános kacajba fulladt. Délelőtt 11 órakor egy katonatiszt egyenruhába öltözött férfi jelent meg a miniszterelnökségen. A palotaőrség tisztelegve fogadta a tisztet és igazoltatás nélkül beengedte az épületbe. A katonatiszt egyenesen a miniszterelnökség titkári hivatalába sie-

tett, odament a titkár asztalához és hangosan kiabálni kezdett: Ez így tovább nem mehet! Itt egyszer már rendet kell teremteni.

Az állítólagos katonatiszt öklével csapdosta az asztalt és ráparancsolt a titkárra, hogy hívassa össze azonnal a minisztertanácsot. A titkár úgy tett, mintha tényleg teljesítene a parancsot, ehelyett azonban értesítette a palotaőrséget, amely azután őrizetbe vette az

Szerda

Szoko
Mir
főp

Nahum

București
Uj Kelet t
a Theatrul
kor a cion
a kék fehér
don, dörgés
egy hatalma
gos mosoly
hoz ölelné
utána Miro
meg a szin
tartó ünne
Mironescu S
az elnöki as
tűnek a zsid
viselői. A Z
selejtében dr
lési képvisel
jelentek meg
a bukaresti
főrabbi és E
Dr. Bernh
vezet elnöke
meleg szava
zsidó honal
tatanabb ha
máni utján
nescu külüg
M
h

Mironescu
hangsúlyozza
képviseli. Kij
nagyobb érd
mus munkáj
szász moz
szimpátiájá
a népet, am
riségnek, an
es volna a z
leróni. Szok
ezután Miron
mélyesen me
külügyminisz
diplomáciai t
is sok szepet
Dr. Nimer
aki Szokolow
Méletja Szok
dóst és a cion
harost. A pr
ver, mondván
az akarat ha
főlényével gy
elő táruoló ne

Szakadatla
tűzerezede
közben ten

Páris, nove
partvidékén
tak és szaka
felazott uton
champsba Cl
a temetés ide
hantolás pill
cia tűzerezede
eldördültek a
végső tisztelet
A kamarárb
menceau emlé
dieu beszélt.
törvényhozó t
táik végig. A
meltatták a
meit.

Schober k

Bécs, novem
szert Schober
reform elfogad
csónszerző utra
szágra megy, n
hági konferen
a konferencia b
még mely állan

Ruhá

Szokolov Palesztina képes albumát hozta ajándékkul Mihály királynak

Mironescu külügyminiszter és Dobrescu főpolgármester vallomásai a zsidóságról a Szokolov mitingen

Nahum Szokolov nagy beszéde a Balfour deklaráció történelméről, az arab zavargásokról és Palesztina jövőjéről

Bucuresti-Bukarest, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szokolov miting a Theatru Lyricben. Zsúfolt nézőtér. Amikor a cionista szervezet elnöke megjelenik a kék fehér drapériával díszített színpadon, dörögés szerűen tört fel a torkokból egy hatalmas hadad. Szokolov arcán jószágos mosoly s tekintetével, mintha magához ölelné az ujongó tömeget. Közvetlenül utána Mironescu külügyminiszter jelenik meg a színpadon, akit ugyancsak hosszantartó ünneplésben részesít a közönség. Mironescu Szokolov mellett foglal helyet az elnöki asztalnál, amelynél már együtt ülnek a zsidóság összes árnyalatainak képviselői. A Zsidó Parlamenti Klub képviselőiben dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselő és Mayer Ebner szenátor jelentek meg, az UER-t dr. Fildelmann, a bukaresti hitközséget, dr. Nimerower főrabbi és Eli Berkovici képviselik.

Dr. Bernhard, a romániai cionista szervezet elnöke nyitja meg a mitinget és meleg szavakban köszönti Szokolovot, a zsidó honalapítási mozgalom legfáradhatatlanabb harcosát. Vázolja Szokolov romániai útjának célját, majd üdvözli Mironescu külügyminisztert.

Mironescu a zsidóság iránti halálról

Mironescu köszöni az üdvözlést és hangsúlyozza, hogy a Maniu-kormányt képviseli. Kijelenti, hogy mindig a legnagyobb érdeklődéssel figyelte a cionizmus munkáját, amelyben a zsidóság reneszánsz mozgalma látni. A legösszefőbb szimpátiájáról biztosítja a zsidóságot, azt a népet, amely oly sokat adott az emberiségnek, anélkül, hogy az emberiség képes volna a zsidósággal szembeni halálját leróni. Szokolov személyiségét méltatja ezután Mironescu. „Alkalmam volt személyesen meggyőződni — mondotta a külügyminiszter — Szokolov értékes diplomáciai tevékenységéről és egyébként is sok szépet hallottam róla.”

Dr. Nimerower a következő szónok, aki Szokolovról rajzol megkapó portrét. Méltatja Szokolovot az újságíró, a tudós és a cionista publicistát, az író, a harcos. A próféta szavait idézi Nimerover, mondván: „Nem fizikai erővel, sem az akarat hatalmával, hanem szellemi fölényével győzi le a cionista mozgalom elé tápláló nehézségeket.”

Szakadatlan esőben és az összes tűzrézredek ágyuinak dörögése közben temették el Clemenceaut

Páris, november 26. Az Atlanti óceán partvidékén egész éjjel viharok tomboltak és szakadatlanul esett az eső. A felázott uton délre érkeztek meg Mou-champsba Clemenceau hamvai. Az eső a temetés ideje alatt sem szűnt. Az elhantolás pillanatában az összes francia tűzrézredek és a hadihajók ágyúi eldördültek a volt miniszterelnöknek végső tiszteletadásul. A kamarában ma gyászülés volt Clemenceau emlékére. Az elnök után Tardieu beszélt. Mindkét megemlékezést a törvényhozó testület tagjai állva hallgatták végig. A párisi közéletben is méltatják a volt miniszterelnök érdemeit.

Schober kölcsönszerző külföldi utra indul

Bécs, november 26. A lapok közlése szerint Schober kancellár az alkotmányreform elfogadtatása után külföldi kölcsönszerző utra indul. Először Olaszországba megy, majd megjelenik a második hátsági konferencián s itt fog eldőlni, hogy a konferencia befejezése után kölcsönért még mely államokba fog ellátogatni.

Bukarest főpolgármesterének üdvözlése

Nimerower beszéde alatt megjelent a mitingen Dem. Dobrescu, Bukarest főpolgármestere, aki szót kérve, a főváros nevében üdvözli Szokolovot. Dobrescu a zsidó nép iránti meleg és őszinte szimpátiájáról biztosítja a gyűlést, majd a zsidó nép kvalitásait méltatja.

— A zsidóság szellemi fölénye — mondotta, Dobrescu, — tisztelettel tölt el. Ezért a fölényt támadják a zsidóságot, a szellemileg alacsonyabb fokok állók. A civilizáció a zsidóságot igazolja, amely mindig a haladás eszméjének előharcosa volt. Annyi önzetlen idealizmust egyetlen nép sem mutathat fel múltjában, mint a zsidóság. Azzal zárja beszédét, hogy a cionista törekvéseket minden igaz humanitásnak támogatnia kell.

Eli Berkovici a bukaresti hitközség nevében üdvözli Szokolovot és biztosítja, hogy útja nem lesz eredménytelen, mert a romániai zsidóság, amely az alapokra való adakozások listáján a harmadik helyen áll, ezuttal is teljesíteni fogja kötelességét.

Mayer Ebner a parlamenti klub, Fildelmann a Jewish Agency nevében üdvözli Szokolovot, aki tomboló lelkesedés közepette emelk edik szóra, hogy megtartsa előadását. Minden pátoasz, szónoki fogás nélkül beszél, valóságos lenyűgöző egyszerűséggel közvetíti mondanivalóit a hallgatósághoz. Midőn a zsidóság nagy tragédiájáról beszél, könny szökik a hallgatók szemében, de mély optimizmus árad el a nézőtérben, midőn Szokolov prófétai ihlettel rajzolja fel a jövő vizóját.

„Kétezer év óta várunk erre a pillanatra”

— A cionista mozgalom — mondotta Szokolov — nem csupán a Balfour-deklarációra támaszkodik. A san-remo békekonferencia mandátumot adott Angliának a Zsidó Nemzeti Otthon felépítésének támogatására s a wilsoni elvek alapján a zsidó népek is lehetőséget nyújtott a honalapításra. A zsidó népben töretlenül él az elhatározás: soha fel nem adni a zsidó Palesztina újjáépítésének gondolatát.

Elmondta ezután Szokolov, hogy amikor a British-muzeum történelmi adatokat gyűjtött a zsidó követelek alátámasztására, egy asztalnál dolgozott Massarykkal, aki a cseh nép történelmi jogainak igazolására gyűjtött adatokat. Később összetalálkoztak lord Balfour előszobájában. Felmerült a kérdés, hogy ki menjen be előbb az angol külügyminiszterhez:

— En már régen várok erre a pillanatra — mondotta Massaryk.

— Mi zsidók azonban több mint kétezer éve várunk erre az alkalomra, válaszolta Szokolov.

— Az Ön az elsőbbség — mondotta erre Massaryk és előbb Szokolov ment be lord Balfourhoz a történelmi jelentőségű tanácskozára.

A Themse partján egy darab papírral a kezünkben.

Azután ott álltunk Weizmannal a Themse partján egy darab papírral a zsebünkben: a Balfour-deklaráció volt... Adakozásra hívtuk fel a zsidóságot... Megvetettük a Keren Hajjeszód alapját... Leraktuk Tel Aviv alapköveit, ennek a csodálatos zsidó városnak át adtam a nevet és mondhatom büszke vagyok gyermekemre.

Szokolov ezután az Agency megalakulásának, a cionisták és nem cionisták összefogásának jelentőségét ismerteti, majd az arab-kérdéssel foglalkozik. Az arabokat, akik testvéri szeretettel fogadtak ben-

nünket, mert jólétet vittünk számukra, legendákkal, rémhírekkel félrevezették. Áll az a föld, ahol ösapáink éltek, ahol annyi zsidó vér ömlött el, ahol minden

Fischer Tivadar ünnepi beszéde Szokolov recepcióján

Bucuresti-Bukarest, november 26. Ma délelőtt a bukaresti hitközség székházában recepció volt Szokolov tiszteletére, amelyen Bukarest zsidóságának összes számottevő vezetői megjelentek és a cionista szervezet végrehajtó bizottságának elnökét meleg ünneplésben részesítették. Szokolovot Eli Berkovici, a regáti hitközségek szervezőjének elnöke üdvözölte, majd dr. Fischer Tivadar tartott üdvözlő beszédet.

„Könnyekig meghatott az az előadás, amelyet Szokolov vasárnap tartott és olyan benyomással távoztam előadásáról, amely életem egyik legnagyobb élménye volt. Gondolkoztam utólag azon, hogy melyek voltak azok a szavak, melyek ezt a meghatódottságot kiváltották belőlem, és eszembe jutott, hogy az volt oly különös hatással rám, midőn Szokolov azokról a zsidókról beszélt, akik a Szent Fálnál a kövekhez imádkoznak, mert az emberek nem értik meg őket. A zsidóság évezredes tragédiájának szimbólumát véltem felismerni ebben a mondanásban. Kétezer esztendő óta bolyong a zsidóság a földtekén, és a világ, a népek nem értették meg, hogy mi az a titokzatos erő, amely a zsidóságot évezredek át fenn tartotta: Ez az erő az ősi rögöz való ragaszkodás, a galut szenvedéseim keresztül is. Ha Herzl álma megvalósul,

hő a zsidó multtról regél, ez a föld Izrael népét illeti meg. Ez a tudat kölcsönözött erőt a zsidó pionéroknak az arab vandálizmus megfékezésére. A Siralnak Fala most már nemcsak azért szent előttünk, mert multunknak egy szervez része, de azért is, mert most mar benne látjuk nemzeti önállóságunk szimbólumát, amelyről soha többé le nem mondunk.

Szokolov ezután felemelte hangját és a következő szavakkal fejezte be beszédét: — És most csak annyit: Több embert, több munkást és több földet.

Több, mint egynegyed óra telt el szünni nem akaró, tomboló ünneplés közepette, míg végül valaki a Hatikvát intonálta.

Hátszegi Ernő.

ha a cionista mű beteljesedik, úgy a népek meg fogják érteni a zsidóságot és a zsidó történelemben jelentkező, lát-szólag megfeyjthetetlen logikát.

Az új Jákob-létra.

Fischer Tivadar ezután Jákobot idézte, akit a biblia Isten legyőzőjének nevez, mert törhetetlen erővel azon volt, hogy meghódítsa Jeruzsálemet. A cionista mű is Jákob létrájához hasonlítható, amelyen fokról-fokra tör fel a zsidóság, hogy megostromolja és örök-re magáévá tegye ősi hazáját.

Mihály királynál és a pátriarchánál.

Szokolov egyébként ma délelőtt audiencián jelent meg Miron Christea régenspatriarcha előtt, akivel másfélórás beszélgetést folytatott a zsidóság aktuális problémáiról. A pátriarcha főleg aziránt érdeklődött, hogy mely okok idézték elő a Szentfal körüli konfliktust. Szokolov elmondta, hogy a zsidóságnak nem az arabokkal, hanem a főmuftival vannak ellentétei, mert a zsidóság nem mondhat le a történelmi tradíciókból táplálkozó jogáról, hogy imádkozhassék a Szentfal előtt.

Nachum Szokolov ezután kihallgatáson jelent meg Mihály királynál és átnyújtotta ajándékát, Palesztina képes albumát.

Moszkvai utasításra lőttek rá Palesztina zsidó államügyészére

Szirájk robbant ki kilenc arab terrorista letartóztatása miatt

London, november 26. A palesztinai Jaffában letartóztatott kilenc terrorista arab őrizetbevétele miatt az arabok általános sztrájkot proklamáltak. A Bentwich államügyész ellen elkövetett merénnyel kapcsolatban a hatóságok megállapították, hogy a merénnyel értelmi szerzői a moszkvai propaganda által irányított arab terroristák sorából kerültek ki. A merénylő egyes jelek szerint száz font sterlinget kapott a terrorista szervezettől tette elkövetéséért. A jeruzsálemi bíróság a kollektív büntetésekről szóló rendelet alapján 11 zavargásokban részes arab falu ellen tízezer font sterling pénzbüntetést szabott ki.

nyitott arab terroristák sorából kerültek ki. A merénylő egyes jelek szerint száz font sterlinget kapott a terrorista szervezettől tette elkövetéséért. A jeruzsálemi bíróság a kollektív büntetésekről szóló rendelet alapján 11 zavargásokban részes arab falu ellen tízezer font sterling pénzbüntetést szabott ki.

A pénzügyminisztériumban egy szervezetet lepleztek le, amely jó pénzért törvénytelenül bocsátott ki italméresi engedélyeket

Egy női vezető tisztviselő állott a bünszövetkezet élén

Bucuresti-Bukarest, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyszabedni pénzügyigazgatósághoz néhány héttel ezelőtt több feljelentés érkezett két tisztviselő ellen, akik a pénzügyminisztérium egy tisztviselőjével összejártszva, busás rekompenzáció ellenében a törvény megkerülésével italméresi engedélyeket adtak ki. A pénzügyigazgatóság a feljelentés alapján megindította a vizsgálatot, amelynek eredményeképpen Marinescu és Milui tisztviselőket felfüggesztették állásukból. A vizsgálat további folyamán egy egész szervezetnek jöttek nyomára, amely a pénzügyminisztérium egy tisztviselőjével összejártszva, boldognak-boldognak szerzett italméresi engedélyeket. A vizsgálat újabb eredményei alapján a két felfüggesztett tisztviselőt letartóztatták, mire ezek kihallgatásuk alkalmával be-

vallották, hogy Constanta Niculescu asszony-nal, a pénzügyminisztérium italméresi osztályának egyik vezető tisztviselőjével állottak összeköttetésben.

A nagyszabedni pénzügyigazgatóság a vallomás alapján táviratilag értesítette a pénzügyminisztériumot, Vasárnap éjjel Teanu pénzügyi államtitkár utasítására házkutatást tartottak Niculescu asszonynak Str. Bucovinei 4 szám alatti lakásán. A házkutatás alkalmával különböző aktákat és dokumentumokat találtak a tisztviselőnőnél, amelyekből a manipulációban való részvétele minden kétséget kizárólag megállapítást nyert, a tisztviselőnőt a pénzügyminisztérium felfüggesztette állásából. Ugyanakkor megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy kivel állott még összeköttetésben Niculescu asszony.

Ruhákat színtelenít, fest, tisztít 24 óra alatt Czink, Cluj

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánási zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11. Junie 12.
 Az Új Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **NAHUM SZOKOLOV** a Jewish Agency és a cionista világszervezet végrehajtóbizottságának elnöke, vasárnap este fél 9 órakor a vármegyeháza dísztermében előadást tart. Jegyek előre válthatók a Keren Kajemeth Lójiszraél irodájában Str. Baron L. Pop 10. szám alatt, péntek délutánig.

— **A fascisták Benes ellen.** Prágából jelentik: A cseh fascista párt tegnap értekezletet tartott, amelyen Strbrny és Gajda beszélt. Mindketten éles megjegyzéseket tettek Benesre és kijelentették, hogy Csehszlovákia nem fog fizetni az antant hatalmaknak semmiféle „felszabadítási” költséget.

A napilapok szállításával foglalkozó nemzetközi értekezlet megkezdte tanácskozásait Genfben. Genfből jelentik: A napilapok szállításával foglalkozó nemzetközi értekezlet megkezdte ülésését. A kongresszuson 15 állam delegátusán kívül résztvesznek a vasutigazgatóságok kiküldöttjei, a légiforgalmi szövetség delegátusa és néhány nagy újságkiadó-vállalat igazgatója. Az értekezlet a szállítások kérdéseit vasuti, postai és pénzügyi szempontokból vitatja meg.

— **Zita excsászárné ajándékoz.** Párisból jelentik: A Havas távirati iroda bilbaói jelentése szerint Zita excsászárné a lequeoi mentőegyesületnek tízezer pezeta értékű motort ajándékozott. A motort az egyesület mentőcsónakra szereli.

— **Megölte öket a gáz.** Párisból jelentik: Egyik metzi vasáruháznál pincéjében gázcsőrepedés történt. A hibás vezeték megjavítására gázmaszkos mérnök és munkások vonultak le a pincébe, de a gázmaszk nem nyújtott kellő védelmet s mindannyájukat megölte a gáz.

— **Egy brazil házaspár házasságának századik évfordulóját ünnepelte.** Londonból jelentik: Rio de Janeiróból jelentik, hogy Curityában egy házaspár megerte együttélésének századik évfordulóját. A férfi 129, a nő 125 éves. A magas kort ért házaspár legfiatalabb gyermeke is megközelíti a hetven évet.

— **Rykov, Bucharin és Tomszkij Canossát járnak.** Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint Bucharin, Rykov és Tomszkij nyilatkozatot juttattak el a kommunista párt központi bizottságához, melyben elismerik, hogy másfél éven át vallott elveik tévesek, elítélik a jobboldali kommunista orientációt és kérik arra, hogy a pártot támogassák a jobboldal elleni küzdelemben.

— **Vulkáni erupciókat észlelnek a bakui petróleummezőkön.** Londonból jelentik: Rigai jelentés szerint Baku közelében vulkáni erupcióhoz hasonló jelenségek észlelhetők. A petróleumföldök közvetlen közelében napok óta földalatti moraj kíséretében állandóan kénese gőzök szállnak fel a föld belsejéből és a föld több helyütt megrepesztett. A repedésekből vulkáni hamu tör elő.

— **Növegyleti-bál.** A Kolozsvári Izraelita Jótékony Növegylet december 7-ikén bált rendez. A bál rendezése gondoskodik róla, hogy ez a mulatság visszavarázsolja régi fényét a növegyleti báloknak, amelyek a múltban a józsis és mulatsági nivó méltó kifejezői voltak. A bál jövedelme szegény és árva gyermekek fölruházását fogja szolgálni. A tél, amely a tehetőse emberek számára igéri a sok változatos szórakozást, réme a szegénynek, különösen a mai döbbenetes viszonyok között. A Növegyleti bálnak tehát emelkedett szempontjai lesznek és kívánatos, hogy ezt minél több kolozsvári zsidó polgár tegye magáévá.

— **Lopott egy orosz emigráns herceg.** Párisból jelentik: Az egyik párisi pályaudvaron vasárnap reggel Humblot volt marnei szenátort meglökte egy elegáns fiatal ember, aki udvarias bocsánatkéréssel sietett tovább. Egy perccel utóbb a szenátor észrevette, hogy belső zsebéből hiányzik a pénztárcája, amelyben több mint 14,000 frank volt. Az elegáns fiatal embert rendőrnek adták át. A tárcát megtalálták nála. A tolvaj Demidor orosz emigráns herceg, aki mint parkettáncos tartotta fenn magát.

Szélben, esőben és hóban: NIVEA-CREME

Szél, hideg és nedvesség állandóan elvonnak az Ön bőrétől oly fontos anyagokat, amelyek hiánya az időelőtti ráncképződést okozja. Bőrének azonban szabad levegőre, ápolásra van szüksége. A Nivea-Creme az egyetlen, amely bőrt az időjárás kellemetlen hatásaitól megóvja. Csak a Nivea-Creme tartalmaz eucerintet: ez megvédi a gyenge bőrt a kiszáradástól és megakadályozza a korai ráncképződést. A késő öregség megőrizheti fiatalos külsejét a naponta Nivea-Creme használata által.

Dobozok Lei 10.-, 16.-, 34.-, 72.- | Tubusok Lei 30.- és 45.-
 Emil Ziegler, Braşov-Brassó, Vasut-uca 43

December 4-én lövi ki Oberth az első világűr rakétát

Berlin, nov. 26. Oberth tanár december negyedikén lövi ki Horst Keleti-tengeri fürdőhelyről az első világűr rakétát, amely csak kicsinyített mása annak a rakétának, melynek kilövése két héttel az első

kísérlet után fog bekövetkezni.

Világűr rakétával kísérletezik Otenasek prágai német mérnök is, aki azonban a rakétát nem a föld felszínéről, hanem repülőgépről akarja a világűrbe küldeni.

Döntő fordulat várható a düsseldorfi bűnügyben

A rendőrség egy fénykép után kutat, amelyen az állítólagos gyilkos is rajta van

Düsseldorf, november 26. A düsseldorfi tömeggyilkossággal gyanúsított Stelzer Waldemar kihallgatását vasárnap is folytatták, de most sem merült fel ellene olyan bizonyíték, amely bűnösségét igazolná. Stelzert egyébként a napokban valószínűleg elmeorvosgyógyintézetbe utalják és orvosszakértőkkel vizsgálják meg az elmeállapotát. Stelzernek ugyanis az a rögeszméje, hogy nőnek született és állandóan női ruhában jár. Kiderült róla, hogy több erkölcsellen merényletet követett el, de a düsseldorfi gyilkosságokhoz valószínűleg nincsen semmi köze.

A nyomozásban egyébként, a jelek szerint, döntő fordulat várható. A rendőrség rövidesen oly adatok birtokába jut, amelyek rendkívül meg fogják könnyíteni a düsseldorfi rém szermélyazonosságának megállapítását. A nyomozás ma arra a döntő jelentőségű eredményre vezetett, hogy a düsseldorfi rém egyik áldozata, Hahn Mária néhány nappal a gyilkosság előtt kirándulni volt az éddig még ismeretlen férfivel Düsseldorf környékén. A pár a délután egy zöldvendéglőben töltötte, ahol ugyanakkor nagyobb társaság mulatozott. A társaság tagjai, diákok és diáklányok, több fényképfelvételt készítettek a vendéglőben és felvették a társaság többi tagjával együtt Hahn Mária és ismeretlen udvarlóját is. Egyelőre ugyan a rendőrség csak ezt a

fényképet megállapítani, kétségtelen azonban, hogy nem lesz nehéz előkeríteni ezt a fényképet. A rendőrfőnökség hétfőn délután Düsseldorfban és a környékbeli községekben plakátokat ragasztatott ki, melyekben felszólítja a szóbanforgó diáktársaság tagjait, hogy jelentkezzenek a rendőrségen és hozzák be a düsseldorfi környéki vendéglőben készült felvételeket. A rendőrség bizonyosra veszi, hogy ezen a nyomon haladva, most már végre megoldja a düsseldorfi gyilkosságok rejtélyét.

A Berliner Tageblatt düsseldorfi jelentése szerint egyre szorult a hurok a düsseldorfi rém körül. A rendőrség ma bejárta az egész várost és főleg a külvárosokat s mindenütt megmutatta a november 12-ére virradó éjszaka meggyilkolt Hahn Mária fényképét. Találtak is két fiatalembert, akik felismerték Hahn Mária az ő leányt, akivel együtt voltak november 11-én, vasárnap a düsseldorfi környéki Spindelmühle vendéglőben. A leány az ő asztaluk mellett ült, egy 30-35 év körüli férfi társaságában. A férfi körülbelül 170 centiméter magas volt, világosszöke haja és Harold Lloyd szemüveget hordott. A pár négy órakor jött a vendéglőbe és alkonyat beálltával, hat óra körül távozott. A Spindelmühle vendéglőből Pappendel irányában tüntek el. Hahn Mária tudvalevően a pappendeli erdőben gyilkolták meg.

— **Az Új Kelet szatmári fiókszerkesztősége és fiókiadóhivatala mai napról visszaköltöztött régi helyiségébe.** (Piața Bratianu, Deák-tér 7 szám, Gólyaáruházudvar, telefon 11.) Kérjük ottani m. t. ügyfeleinket, hogy lapunk érdekkörébe vágó mindennemű szellemi és adminisztratív természetű ügygel: tudósítási anyaggal, hirdetéssel, előfizetéssel, valamint ezek díjainak befizetésével ezentúl ide szíveskedjenek fordulni.

— **Levegőbe röppült egy olasz lőporraktár és csak egy halott az áldozat.** Milanóból jelentik: Sastine Marinéban egy lőporraktár levegőbe repült. Csodálatosképpen azonban az explózió csak egy halottja van, annak ellenére, hogy a lőporraktár melletti katonai őrház 20 méter magasságba repült. Az őrházban levő 10 katona csak könnyebben sérült meg.

— **Az európai államok ipari konferenciája.** Berlinből jelentik: E hó 29-én és 30-án Berlinben konferenciát tartanak az európai ipari szövetségek vezértitkárai. Az európai ipari érdekeltségek képviselői elsősorban az amerikai vámtörvény által teremtett helyzetet vizsgálják meg és az aktuális egyéb kérdésekkel szemben is közös eljárásban fognak megállapodni. Az európai ipari szövetségek konferenciája egy évvel azelőtt volt Párisban.

— **Uj acélanyagból fogják gyártani az angol tankokat.** Londonból jelentik: A hadsereg műszaki köreiben most kísér-

leteznek olyan acélanyaggal, amelyet a tankelhárító ütegek lövegei nem semmisíthetnek meg. Ha a felfedezés bevéltja a hozzáfűzött reményeket, a hadsereg tankjait ebből az anyagból fogják gyártani. A Daily Telegraph közlése szerint az Egyesült Államokban hasonló kísérletek folynak s az ottani eredmények megfelelnek a várakozásoknak.

— **Utak indul Amerika párizsi nagykövete.** Párisból jelentik: A New York Herald newyorki jelentése szerint az Egyesült Államok új párizsi nagykövete december hatodikán száll Newyorkban hajóra, hogy elfoglalja európai állomáshelyét.

— **Enyhe idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognóza szerint enyhe, borus, ködös időjárás várható lecsapódásokkal. A hőmérséklet Budapesten ma délután 5 fok Celsius.

— **Személyvonat és autó karambolja.** Londonból jelentik: A Dorchester és Christchurch közötti vasúti útvonalon ma reggel a ködben egy személyvonat elütött egy személyautót. A karamból következtében három utas és a sofőr életüket veszítették. A vasúti szerelvény mozdonya és szerkocsija kiskilott.

— **Egyhónapi fogházra ítélték és elbocsátották állásából egy németországi rendőrtisztviselőt, mert egy lejárt villamosjeggyel utazott.** Berlinből jelentik: A kasseli törvényszék a napokban

egy rendőrtisztviselő családi és okirathamistási bűnyét tárgyalta. A rendőrtisztviselő vétkes az volt, hogy alkalmával tévedésből otthon felejtette havi villamosbérletét és az elmúlt hónapit vitte magával. Minthát nem akart már visszamenni lakására, a régi jegyet mutatta fel s a dátum helyét hűvelésként nem volt elég vastag s nem tudta elvágni az egész szöveget, a kalauz észrevette a dolgot és megindította az eljárást. A törvényszék egyhónapi fogházra ítélte a rendőrtisztviselőt, akit természetesen nyomban elbocsátottak állásából és megfosztottak nyugdíj jogosultságától. A szerencsétlen ember négy gyermek atyja.

— **Kolozsvári rendőrségi hírek.** Pop Erzsébet a kolozsvári járványkórház ápolónőjének lakásán egy szánalmas kínzati cselédleány jelent meg. A jövevény Rácz Zsuzsánának nevezte magát és azon ürüggyel, hogy sem pénze, sem foglalkozása és így állása sincs, a jövevényről közismert ápolónőtől szállást kért. Az ápolónő készséggel teljesítette Rácz Zsuzsána kérését. Az éjszaka leple alatt azonban Rácz Zsuzsána visszaült az ápolónő jóságával és ellopta annak összes ékszereit, majd nyomtalanul eltűnt. Pop Erzsébet nyomban feljelentést tett a kolozsvári rendőrségen, ahol rögtön beindították a körözést az ékszerlovaj cselédleány után. A nyomozó közegek csakhamar Rácz Zsuzsánára találtak s éppen akkor fogták el, amikor egy kolozsvári zálogházba akarta elhelyezni a lopott holmit. A tolvaj cselédleány ellen megindították a bűnyű eljárást.

— **Kolozsvár közelében lévő Floresti község r. kath. templomában ismeretlen tettesek törtek be és az ott talált miseruhákat és kegyeseket, melyek 20 ezer lejes értéket képviseltek, elcipelték magukkal.** A lopás elkövetése után a tettesek autón menekültek Kolozsvár irányába. — **Fried Dávidné** temesvári uriaszonytól a kolozsvári állomáson jövet, amint az Astoria-szálló mellett haladt el, ismeretlen tettesek 10 ezer lejt és különböző okmányokat loptak el. A meglopott uriaszony feljelentést tett a kolozsvári rendőrségen a tettesek ellen, ahol beindították ellenük a nyomozást.

— **Letartóztatták, mert visszalopta saját lovát.** Fennerstein Sándor kolozsvári fiatalembert mint schimbás vonult be katonának és a 11-es huszárezredhez lett beosztva. Köztudomású, hogy a schimbás huszárok saját lovát kell rendelkezniük és így Fennerstein Sándor is ezen feltételnek eleget téve, szép lovat vásárolt, amelyet egy szomszédságában lakó fuvaros istállójába helyezett el, annak lova mellett. A fuvaros közben eladósodott és miután fizetni nem tudott, hitelezői beindították ellene az eljárást. A hitelezők ügyvédjé, miután többszöri felszólításra eredménytelennek bizonyult, foglalásra jelent meg a fuvaros udvarában. A fuvaros lova helyett, mely a foglalás ideje alatt munkába volt fogva, Fennerstein Sándor schimbás lovát foglalta le, mely egyedül állt az istállóban. A schimbás lovát közben elárverezték és vevője akad. Fennerstein Sándor semmi körülmények között sem tudott beletörődni abba, hogy nehéz pénzen vásárolt szép lovát a fenti neveltséges körülmények folytán elvesztette és sikeresen visszalopta elárverezett lovát. Fennerstein Sándort, aki visszalopta saját lovát, a kolozsvári rendőrség letartóztatta és ma átkísértette az ügyészségre.

— **Uj vulkán működik a Kaspi-tó partján.** Moszkvából jelentik: Baku közelében a Kaspi-tó partján új vulkán működik. A kráterből két naponta sűrű füst felhő emelkedik az égnek. A kráterből láng tör ki, amely időnként 100 méternél is magasabba emelkedik. Az új vulkán kitörését tompa földalatti moraj kíséri. A lakosság izgalma óriási. A környékbeli falvakat kiürítették.

— **Garami Ernő könnyebb influenzában megbetegedett.** Garami Ernő vasárnap influenzában megbetegedett. Háttorvosa megállapította, hogy csupán enyhe természetű influenzáról van szó, azonban néhány napig ágyban kell maradnia.

— **A napokban megkezdődik a német-francia Saar-delegáció munkája**

Páris, nov. 26. Tegnap félhat órakor a külügyminisztériumban a német-francia Saar-delegáció újabb ülést tartották, amelyen a kiküldött három albizottság elnökei is megjelentek. Megállapították az albizottságok munkarendjét, úgyhogy a legközelebbi napokban megkezdhetik érdemleges munkásságukat.

A
erd

E

Egy év jubileumi cionista z...
 dását kell...
 ményt k...
 tizta itél...
 állapíthass...
 munkapro...
 crós, egész...
 szervezet...
 ez azonban...
 ha az a t...
 must meg...
 méh ezen...
 nagyrafejl...
 latot, amel...
 a zsidó or...
 a tábor is...
 vel jeleni...
 jubileumi...

Az Erd...
 megalakítá...
 ferenciálód...
 melyek m...
 bírálják el...
 fontosabb...
 cionizmus...
 szempont...
 zett klal...
 egész mozg...
 alkotja, do...
 dönthesse...
 Ez a sz...
 a küszöb...
 alkalmából...
 blokkot és...
 cionistát fel...
 tásokon a...
 zatát.

A K

A Klal...
 legfőbb...
 zik. Az utó...
 akarták kis...
 és még töb...
 dar nevével...
 gája mozg...
 van vele, h...
 csoport az...
 selti Herzl...
 az a part...
 ennek a po...
 Herzl cio...
 zük — és...
 értelmezni...
 programunk...
 higitjuk fel...
 zésekkel, ne...
 litikai jelsz...
 kizárólag...
 koncentrált...
 alkotó ener...
 pontot aláre...
 zett feladat...
 állam megte...
 népének leg...
 tét legfőbb...
 dítani, vagy...
 között a p...
 biztosítást...
 kizárólagos...
 vallás.

Program...
 és logikus...
 mináló elv...
 I.
 II.

Mozgalm...
 lam felépít...
 és elenged...
 ság megter...
 tina csak...
 zeti otthon...
 fog az állam...
 zert a Balfo...
 szerződést...
 a zsidó nemz...
 sítják — akk...
 okmányok...
 pályes kötele...
 fogják segíte...
 Angliának...
 dátum letéte...
 lességét abba...
 utból azoka...
 akadályokat,

A Klal-cionista Blokk felhívása a IX. erdélyi cionista konferencia választóihoz

Erdély cionistáihoz!

Egy évtizedes cionista munka után jubileumi konferenciára készülődik Erdély cionista zsidósága. Tíz esztendő számadását kell elvégeznünk, tíz esztendő eredményt kell a mérlegre tennünk, hogy tiszta itélettel nézhessünk a jövő elébe és állapíthassuk meg az elkövetkezendő évek munkaprogramját. Ez a konferencia egy erős, egészséges és fejlődésképes cionista szervezet képét kell, hogy visszatükrözze, ez azonban csak akkor lesz lehetséges, ha az a tábor, mely Erdélyben a cionizmust megteremtette, amely a zsidó eszméket ezen szikkadt talaján elvetette és nagyrafejlesztette a zsidó nemzeti gondolatot, amely egy új generációt nevelt fel a zsidó országépítés szolgálatára, ha ez a tábor ismét egységesen és töretlen erővel jelenik meg az erdélyi cionizmus jubileumi konferenciáján.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség megalakítása óta új jelszavak és pártidőszakok bontották ki szárnyaikat, melyek maguk speciális szemzövegéből bírálják el a cionizmus problémáit. Annál fontosabb, hogy az a csoport, amely a cionizmus kérdésében minden mellék-szempontra felülemelkedik, az ugynevezett klal-cionisták csoportja amely az egész mozgalom gerincét és alappilléreit alkotja, domináló sulyal léphessen fel és döntse el a felmerülő problémákat.

Ez a szükségesség készített arra, hogy a küszöbön álló konferenciái választások alkalmából megteremtjük a klal-cionista blokkot és minden meggyőződéses, igaz cionistát felszólítsuk arra, hogy a választásokon a blokk jelöltjeire adja le szavazatát.

Ma, amikor a pártok erőteljes akciója folytán számos elbarátunk a pártnyilatkozatok felé orientálódik, végzetes hiba volna, ha megismétlődne a világkongresszusi választások táborának különböző jelszavak címén való megosztódása. Ezen a legfőbb cél, az erdélyi cionizmus erőteljes fejlődése és a Szövetség reorganizációja követeli, hogy a konferencia teljes összeforrottságban és egységben találja a dogmáktól mentes, tiszta cionizmus híveit.

Elvárjuk vidéki vezető elvtársainktól, hogy fokozott lelkesedéssel és felelősséggel fogják megtenni kötelességüket és erállyal biztosítani fogják a jubileumi konferencián a produktív munka lehetőségét.

Csúj-Kolozsvár, 5890. Marchesvan. 1929. November hava

Dr. Fischer József
Dr. Fischer Tivadar
Dr. Marton Ernő
Dr. Fenichel József

Kolozsvár.
Dr. Deutsch Mór
Lugos.

Rothbart Jakab
Dr. Nöbel Sándor
Dr. Weil Adolf

Vermes Ernő
Dr. Molnár Gyula
Temesvár.

Dr. Bárdos Imre
Dr. Berkovics Ignác
Leitner Zoltán

Nagyvárad.
Dr. Sternberg Aladár
Dr. Fried Abraham
Máramarosziget.

csirájában kell kiküszöbölni azokat a szociális igazságtalanságokat, amelyek az európai társadalmak életét megmérgezik és ezért gondosan kell őrködni az országépítés szociális karakterére. Távol kell tartanunk egy a jobboldali, mint baloldali szélsőségeket, de minden olyan megnyilatkozást támogatni kell, mely aktív módon segíti elő az ország tényleges felépítését.

A palesztinai országépítés legerősebb pillérének a dolgozó chalucot tekintjük s ezért a chaluciot támogatása a legelső cionista kötelesség, amely nem lehet pártkérdés, hanem minden cionistának közös ügye.

IV. A Jewish Agency

A Jewish Agencyt a herzi-örökség szerves alkotórészeként tekintjük. Herzi Tivadar legszebb álma valósult meg akkor, mikor a Jewish Agencyben a zsidó nép legjobbjai egyesültek Palesztina felépítésére. Weitzmann soha el nem evülő érdemének tekintjük a Jewish Agency megteremtését és teljes energiával fogunk

VI. Az Erdélyi Cionista Szervezet

a) Szervezeti kérdések

Évek óta felszínen lebegő probléma az erdélyi cionista szervezet oly mértékű reorganizációja, hogy egy a központban, mint az egyes csoportokban meginduljon végre az intenzív szervezeti élet, hogy kezdetét vehesse a praktikus, céltudatos nevelő munka. E hiányosság oka eddig egy circulus vitiosus volt: a helyi csoportok a legnagyobb indolenciával viselkedtek a központ anyagi és egyéb természetű szükségleteivel szemben, vissont a központ ugyancsak képtelen volt megfelelő irányító befolyást gyakorolni az egyes csoportokra. A reorganizálás műve párhuzamosan kell megtörténnie egy a központban, mint a helyicsoporthozban. A csoportoknak komolyan rá kell eszmélniök saját belső hivatásukra és a központon szembem fennálló kötelezettségeikre, a központnak pedig legfontosabb feladata, hogy egy a személyes kontaktust mint az irásbeli összeköttetés révén egy racionális munkaprogram megvalósítására bírja rá a csoportokat.

A Szövetség az összes meglévő cionista pártok összefogó kerete kell, hogy legyen, ahol a tulajdonképpeni cionista munka folyik. A csoportok vezetéséit tehát akként kell megalakítani, hogy abban az összes pártok és árnnyalatok legyenek képviselve. Legfőbb elvként kell belevinni a köztudatba, hogy vannak cionista problémák, — sőt a legtöbb ilyen — melyek fölötté állnak a pártkérdések és amelyeket a cionisták csak közös erőfeszítéssel végezhettek el. A helyicsoporthoz legfontosabb feladata, hogy cionistákat neveljen, hogy az ésszerű munkamegosztást keresztül vigye és egységes megnyilatkozási fóruma legyen a cionista gondolatnak.

A szervezeti élet terén a konferencián a következő elvek megvalósításáért akarunk harcolni:

1. A decentralizációt gyakorlatilag is keresztül kell vinni és az eddig csak papíron lévő körzetek meg kell, hogy kezdjék aktív működésüket.
2. Minden cionista munkában meg kell valósítanunk a személyes felelősség elvét és a felelősségvételnek ezt a tudatát minden cionistában ki kell fejleszteni.
3. Meg kell adnunk a pártoknak a fejlődési lehetőséget és éppen ez a szempont késztet arra a klal-cionistákat is megszervezzük, erőteljesen összefogjuk, hogy továbbra is gerincet képezhessék az erdélyi mozgalomnak.
4. A palesztinai országépítő alapok: a Keren Kajemet és Keren Hajjeszód autonómiaja továbbra is fentartandó és biztosítandó. Szervezeti célokra az alapoktól pénzt elvenni nem szabad. Tíz éven keresztül gondosan őrködtünk ezen elv fölött és ezt továbbra is keresztül kell vinnünk.
5. A cionistáknak ismét aktív módon kell résztvenniök a hitközségi életben. A múltban azonban gyakran tapasztaltuk, hogy a cionisták bevonása ezen hitközségek vezetőségébe semlegesítő hatással volt, magukra a cionistákra. A jövőben

közreműködni a Jewish Agency meő szélesebb alapokon való kiépítésében. Szükségesnek tartjuk az egész zsidó nép összefogását a nagy mű megvalósítása érdekében és a cionista gondolat megerősödését várjuk a Jewish Agencytől. Szükségesnek tartjuk azonban a Cionista Szervezet oly mérvű reorganizálását és megerősítését, hogy mindenkor biztosan tudja a Jewish Agency-ben irányító és domináló szerepét. Ugyanakkor pedig őrködni akarunk azon, hogy a Jewish Agency nem cionista fele is eleget tegyen vállalt kötelezettségeinek.

V. A vallási kérdés

Palesztina felépítése csakis a legideálisabbban értelmezett lelkiismereti szabadság atmoszférájában képzelhető el. Ezzel a sarkalatos tétellel azonban nem áll ellentétben az a kívánság, hogy Palesztina összes hivatalos intézményeiben a tradicionális zsidó vallásos szellem kidomborítsák és respektáltassék. A zsidó vallás és nemzet fogalma az évezredek folyamán annyira azonosult, hogy a ketőt egymástól különválasztani szinte lehetetlen. Ezért a vallási tradíciók tiszteltetésben tartása a történelmi folytonosság parancsa, amely a zsidó országépítés alapját kell hogy képezze.

ennek meg kell változnia. A cionisták azért vonulnak be a hitközségek vezetőségébe, hogy ott a zsidó nemzeti gondolatért küzdjenek és annak gyakorlati megvalósítására törekedjenek.

6. Szorosabbá kell tenni a társadalmi érintkezést a cionisták körött és intézményes kereteket kell adni ennek az érintkezésnek. Követendő mintaképp szolgálhat ezen a téren az erdélyi szászok társadalmi rendszere.

b) Székhely-kérdés

Az utóbbi hónapokban konkrét formában került felszínre az erdélyi cionista közvéleményben a szervezeti központ áthelyezésének kérdése. Mi ezt az ügyet, a dolog természeténél fogva, nem tekintjük elvi kérdésnek és megkérvésbe akarjuk megengedni, hogy személyes ügynek legyen beállítva. A székhely áthelyezésének kérdése főleg technikai probléma, amelyet kizárólag praktikusági szempontok befolyásolhatnak. Ugy véljük, ezért, hogy a klal-cionista blokk a székhely-ügyből nem csinál pártkérdést, hanem annak eldöntését a delegátusok szabad mérlegelésére bízza.

c) Kultur-kérdés.

1. A gyakorlati hebraizáció érdekében gondoskodnunk kell héber nyelvemesterek kiképzéséről és meg kell végre valósítani a héber vándortanítók rendszerét oly formán, hogy Palesztinából egy-két kiváló héber tanerőt hozunk erre a célra. A konferenciának gondoskodnia kell az erre szükséges anyagi eszközök fedezetéről, mert a múltban az anyagi eszközök hiánya miatt, nem volt ez a terv megvalósítható.

Minden cionistának küzdeni kell azért, hogy a hitközségek meglévő iskoláiban az élő héber nyelv tanítására megfelelő gondot fordítsanak.

3. A cionista ismeretek és a zsidó nemzeti kultúra terjesztése céljából a Szövetségnek meg kell kezdenie könyvkiadói tevékenységét, oly módon, hogy a legjobb ilyen irányú művek a magyar nyelvű zsidó olvasók számára is hozzáférhetőek legyenek.

4. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség feladata lesz kiharcolni a kormánytól, hogy a megszünt kolozsvári héber középiskola a legrövidebb idő alatt újra megnyitassék.

5. Függetlenül a székhely kérdésétől, meg kell valósítani Kolozsváron a zsidó kulturház ügyét, amely szoros összefüggésben van a zsidó középiskola elhelyezésének kérdésével is.

6. A szövetségnek gondoskodnia kell arról, hogy az erősen el hanyhult zsidó zene és sportélet ismét fellendíttessék.

d) Sajtó kérdés

A legutóbbi NIB által kiküldött bizottság a konferenciáig véglegesen tisztázni fogja az Uj Kelet és Szövetség viszonyát. Ettől függetlenül azonban meg kell teremtenünk egy olyan heti vagy két hetente megjelenő folyóiratot, amely intenzíven foglalkozhatik a cionista nevelés

A Klal-cionista Blokk programja

A Klal cionista Blokk programja a legtitisztább herzi-i cionizmusban gyökerezik. Az utóbbi időkben sokszor és sokan akarták kisajátítani a herzi-i gondolatot és még többször éltek vissza Herzi Tivadar nevével. Aki történelmi szemmel vizsgálja mozgalmunk fejlődését az tisztában van vele, hogy az ugynevezett klal-cionista csoport az, amely a legtitisztábban képviseli Herzi Tivadar politikai eszméjét, ez az a párt, amely ugyszólván végrehajtója ennek a politikai örökségnek.

Herzi cionizmusát mi akként értelmezzük — és úgy érezzük, hogy másként értelmezni nem lehet, — hogy cionista programunkat nem terheljük meg és nem higitjuk fel semmiféle más mellékelítésekkel, nem cícomázzuk fel divatos politikai jelszavakkal, hanem egyedül és kizárólag a palesztinai országépítés köré koncentráljuk a zsidó népből meglévő alkotó energiákat és minden más szempontot alárendelünk ennek a centrális nemzeti feladatnak. Amíg palesztinát a zsidó állam megteremtése nincsen, addig e galuth népből legfőbb feladata ezt az államépítést legjobb erőinek feláldozásával előmozdítani, vagyis az összes zsidó problémák között a palesztinai országépítésnek kell biztosítani a prioritást. A cionizmus tehát kizárólagos és egész életet betöltő hitvallás.

Programunk egyes pontjai természetes és logikus következményei ennek a domináló elvnek:

I. Általános Palesztinai politika:

Mozgalmunk végcéljának, a zsidó állam felépítését tekintjük, amelynek első és elengedhetetlen feltétele a zsidó többség megteremtése Palesztinában. Palesztina csak akkor válhat a zsidóság nemzeti otthonává, ha a zsidóság rendelkezni fog az állami hatalom eszközeivel, épp ezért a Balfour declarációt és mandátum szerződést, — amely közjogi okmányok a zsidó nemzeti otthon felépítését biztosítják — akként értelmezzük, hogy ezen okmányok aláírói, arra vállaltak ünnepeles kötelezettséget, hogy aktív módon fogják segíteni a zsidó állam felépítését.

Angliának, mint a népszövetségi mandátum letéteményesének legfőbb kötelességét abban látjuk, hogy elhárítsa az utóból azokat a politikai és gazdasági akadályokat, amelyek a zsidó többség,

vagyis a zsidó állam létesítésének útjában állanak. A cionista politika legfőbb feladata ennek megfelelően Angliát ezen magatartásra reábirni. Az elmúlt 10 év nem hozta meg a remélt eredményeket, aminek főokát abban látjuk, hogy a mandatárius hatalom nem járt el a mandátumszerződés szellemé értelmében és a legtöbb esetben egyenesen útjában állott az országépítés egészséges fejlődésének. Megnyugvással konstataljuk, hogy a cionista Executive a reálitásoknak megfelelően energikus és határozottan sürgeti az angol kormány eddigi politikájának revízió alá vételét, s annak a mandátumszerződés szellemével való összhangzásba hozását. Oda fogunk, hatni, hogy a jövőben a cionista szervezet még nagyobb bizossággal és következetességgel lépjen fel az angol kormányval szemben.

Bizalommal viseltetünk Weizman Chaim politikája iránt, mert a mai viszonyok között ezt tartjuk az egyetlen lehetséges és reális módszernek. A jelenlegi erőviszonyok között minden elhamarkodott, vagy pláne erőszakos politikai akció vitássá teheti az eddigi eredményeinket. Országépítő munkánk sorsa beláthatatlan időkig van még Angliával összekötve s ezért csak a kölcsönös bizalom lehet az alapja Angliával szembeni politikánknak.

II. Arab kérdés.

Palesztinát nem az arabok rovására akarjuk felépíteni és eltökélt szándékunk hogy az arabokkal mint testvérnéppel, bébében és barátságban éljünk. De Palesztinát fel kell építenünk akkor is, ha a félrevezetett és fellázított arab lakosság tiltakozásával találjuk is magunkat szemben. Nem az erőszak és nem a fegyver segítségével akarjuk meggyőzni az arabokat, de emberi és történelmi jogainkat készek vagyunk — ha erre kényszerítenek — minden eszközzel megvédeni.

Meg vagyunk győződve róla, hogy mihelyt palesztinai pozíciónk elég erős lesz, az arabok is meg fognak békülni a zsidó államépítés gondolatával.

III. Szociális problémák:

Palesztinát csak zsidó munka építheti fel és ezért Palesztinában az első jog a munka joga, A zsidó munkát azonban a zsidó tőkének is támogatnia kell és ezért meg kell teremteni a zsidó munka és tőke közötti harmóniát. Az országépítésnél már

19 november 27
alási és okirathamis-
a. A rendőrtisztvislő
egy alkalommal tére-
havi villamosbérletét
itte magával. Mintán
enni lakására, a régi
dátum helyét hüvelyk-
tag s nem tudta el-
a kalauz észrevette
a az eljárás. A tör-
háza írté a rendő-
szetesen nyomban el-
megfosztottak nyug-
erencesétlen ember négy
ndőrségi hírek. Pop
garvanykórház ápoló-
ánalmes kinézésű ose-
jövemény Rácz Zsu-
és azon ürüggyel,
a foglalkozása és így
géről közismert ápoló-
ápolónő készséggel
ána kérését. Az éj-
ban Rácz Zsuzsána
jóságával és ellopta
majd nyomtalanul el-
mban feljelentést tett
a, ahol rögtön bein-
kszertolvaj eszéleány
tek csakhamar Rácz
ppen akkor fogták el,
alogháza akarta el-
t. A tolvaj eszéleány
dügyi eljárás. — A
Floresti község r.
eretlen tettesek török
eruhákat és hegysze-
lejes értéket képvil-
kal. A lopás elköve-
ón menekültek Ko-
fied Dávidné temes-
kolozsvári állomástól
szálló mellett haladt
10 ezer lejt és kü-
tak el. A meglott
ett a kolozsvári rend-
m, ahol beindították
mert visszalopta
tein Sándor kolozs-
schimbás vonult be
huszázredhez lett
u, hogy a schimbás
kell rendelkezzenek
ándor is ezen felté-
zép lovat vásárolt.
ságában lakó fuva-
zett el, annak lova
zben eladósodott és
ndott, hitelezői be-
eljárás. A hitelezők
bbiszóri felszólítása
zonvult, foglalásra
udvarában. A fu-
ely a foglalás ideje
fogva, Fennerstein
el foglalta le, mely
ban. A schimbás
ték és revője akadt,
semmi körülmények
etörődni abba, hogy
szép lovat a fenti
rek folytán elvesz-
zalopta elárverezett
ándort, aki vissza-
kolozsvári rendőrség
kísértette az ügyes-
kődik a Kaspi-tó
jelentik: Baku kö-
rtján új vulkán mű-
s nap óta sűrű füst-
gnek. A kráterből
nként 100 méterrel
aik. Az új vulkán
atti moraj kíséri. A
ai. A környékbeli
könyvebb influen-
ett. Garami Ernő
megbetegedett. Ház-
hogy csupán műlő-
ly van szó, azonban
kell maradnia.
megkezdődik
aar-delegációk
aja
ap felhat órákor a
a német-francia
ülést tartottak,
három albizottság
Megállapították az
endjét, úgyhogy a
megkezdhetik ér-
at.

és mélyreható cionista orientálódás kérdéseivel. A NIB által megalakítására javasolt zsidó könyvkiadó vállalat feladata kell hogy legyen a cionista irányú könyvek és zsidó irodalmi művek kiadása és lehetőleg olcsó áron való forgalomba hozatala.

e) Ifjúsági kérdés

A klacionista blokk az ifjúsági munka első alapfeltételének tekintti, hogy a cionista ifjúság ne merüljön el az aktív politikai életbe, ne pazarolja el erőit a politikai csatapátekban, hanem koncentrálja azokat az önévelésre és kulturális munkára. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség patronusa az összes cionista ifjúsági alakulatoknak s mint ilyen, ugy anyagiilag, mint erkölcsileg támogatni köteles azokat és ügyelni arra, hogy megfeleljenek hivatásuknak.

Meg kell valósítani azt az elvet, hogy a különböző ifjúsági alakulatok gyakorlati cionista munkát a közös szervek útján végezzék s e célból mindenütt megalakítandó az ifjúsági blokk, amely a helyi csoport vezetőségével minden kérdésben teljes egyetértéssel kell, hogy eljárjon.

Szorosabbá kell tenni a cionista ifjúság kapcsolatát az élő Palesztinával és ebből a célból olcsó kirándulások szervezését kell lehetővé tenni.

Nagyon fontos feladat az iparos, kereskedő és munkásifjúság megszervezése, amely különös gondját kell hogy képezze a Zsidó Nemzeti Szövetségnek.

f. Pénzügyi kérdés

A szervezetet csak a cionisták komoly áldozatkészsége tarthatja fenn s amíg ennek fontosságát a cionisták teljes felelősséggel nem érzik, addig a Szövetség produktív működése mindig meg lesz bémítva. Továbbra is fenn kell tartani úgy az egyéni mint a csoport hozzájárulásokat, de a személyi felelősség alapján. Minden egyes cionista személyében felelős úgy a maga, minden csoportjának hozzájárulásáért.

A Szövetség pénzügyi vezetésében a legnagyobb takarékoság elve valósítandó meg.

g) Az országépítő alapok

Mint már a szervezeti kérdésnél említettük, az alapok autonómiáját továbbra is biztosítani kell. Emellett azonban a Szövetség vezetőségének módot kell nyújtani, hogy az alapok működését és pénzügyi kezelését a legteljesebb mértékben ellenőrizze. A Keren Kajemet Lőjiszrael és a cionista szervezet közötti kapcsolat kimélyítendő oly módon, hogy a KKL közvetlenül a KIB ellenőrzése alá helyezendő és a KKL iroda havonként legalább egyszer írásos jelentést kell, hogy tegyen a KIB-nek működéséről.

A Keren Hajezod működését a Szövetség a KH. kuratóriumon keresztül fogja ellenőrizni.

Véget kell vetnünk annak a lehetetlen állapotnak, vehny még ma is számos cionista van, ak vagy egyáltalán nem, vagy csak nagyon kismértékben tesz eleget a Keren Hajezoddal szemben fennálló kötelezettségének. A legszigorúbban végrehajtandók azok a régebbi konferenciái határozatok, amelyek szerint semmiféle cionista tisztséget nem viselhet az, aki a Keren Hajezoddal szembeni kötelezettségének megfelelő módon eleget nem tesz.

h) Politika

Mindaddig, amíg az Országos Zsidó Párt meg nem alakul, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség a Zsidó Választási Blokk keretében aktív részt vesz a politikai irányításban. A Szövetségnek továbbra is minden lehető el kell követnie ezen Országos Zsidó Párt megvalósítása érdekében.

Az uri közönség kedvenc találkozó helye a

GROSZ-FÉLE

„Menu rendszer”. Utazóknak 10%o kedvez.

ORADEA
Zöldfa utca 10. szám.

TIMIŞOARA
Lloyd-sor 11. szám.

Lakodalmak és bankettek rendezését elvállalom.
Valódi palesztinai borok eladási helye

Néhány ecsetvonás Nahum Szokolov portréjához

Irta dr. Otto Abeles

„Harminchat órát töltöttem a vonaton, minden Caddikért egy órát” — mondotta mosolyogva, amikor két évvel ezelőtt Bécsben találkoztunk. Ugy éjfél tájban történt. Előzőleg — közvetlenül azután, hogy a hallba belépett, egy interjú intézett el. Az újságíró tekintélyes kérdőívet tett eléje, amelyre Szokolov csodálatos promptsággal válaszolt, minthogy az újságírónak még lapzárta előtt „be kellett hoznia” a cikket. Azután megtömté angol pipáját, a legjobb hangulatban volt és ő vitte a szót. Fáradságnak, vagy idegességnek nyomát sem lehetett látni rajta. Csodálatos erő van ebben az emberben. Aki most Erdély városáiban látni és hallani fogja, azt hihetné, hogy tréfát űz, ha születési évét megmondaná.

Nachum Szokolov személye a legjobb bizonyítása annak a boldog megállapításnak, hogy semmilyen fiatalító orvos nem tudja azt elérni, amit a szakadatlan alkotó tevékenység, a nagy ideál szolgálataiba állított felelősségteljes munka és súlyos problémák megoldása körül kifejtett szünetnélküli fáradozás elérnek. És minden pillanat, amelyet Szokolov Newyorkban, a Fokföldön, Varsóban és Párisban töltött el, olyan az ő számára, mintha csak ma történt volna. Pompás emlékező tehetsége, ifjúságának régi élményeit szorosan a ma eseményei mellé sorakoztatja fel. — Megőregedés, — hogyanis volna ez Szokolownál lehetséges.

Ez a kiváló zsidó minden idegen kultúrnnyelvben és irodalomban otthonos, anélkül, hogy ilyen tanulmányokra szorított volna. Ifju éveiben a héber nyelv és irodalom pionírja volt és az is maradt politikai és diplomáciai tevékenységének évtizedein keresztül, akár audienciára készült az olasz királyhoz, akár Párisban a Palesztina-munkával kapcsolatos döntő pénzügyi tanácskozáson vett részt, akár pedig száguldó tempóban Északamerika városába utazott, hogy a zsidókat Palesztinával szembeni önmegadótatásra hívja fel. Politikai tanulmányokat, irodalmi esszayket írt a héber sajtó számára. Most, romániai útján két láda könyv kíséri. A számtalan konferencia, előadás, sajtófogadtatás, bankett, audiencia nem akadályozták meg abban, hogy folytassa a marannusok történelméről írott művét és héber enciklopédikus szótára is utközben gyarapszik.

Politikai és diplomáciai, alapvető filozófiai, történelmi munkájában úgy tart pihenőt Nahum Szokolov, hogy például tanulmányt ír egy héber folyóiratba Franz Werfelnek: „Paulus unter den Juden” drámájáról, vagy élete epizódjait írja meg naplójegyzeteiben, amelyeket a „Welt” évfolyamaiban közölt. És most amikor ezekre a művészkéz alkotta sziluettekre és glosszákra emlékezem, most tudom csak, mi az élet elixírje ennek az elpusztíthatatlan embernek: a szellemi derűje.

Es itt el kell mondanai azt, hogy egy ilyen ember évei nem múlnak el megrázó események nélkül. Emlékszem arra, midőn Szokolowot egy másik alkalommal nem éjtélkor, hanem egy szürke reggeli órában vártam a bécsi Ostbahnhofnál. Figyelmes volt, nyugodt, derűs, tárgyilagos, — bár olyasmi történt vele, ami vasidegeket is megrázott volna. Kisenevből jött, husz év után első ízben kereste fel a borzalomnak ezt a városát, ahol közvetlenül az 1905-ös év borzalmas pogromjai után volt utoljára. Akkor még egymás mellett heverték a hullák, nyúzsogtek a sebesültek és füstölögték a leégett otthonok. Szokolov akkor felrázta az egész világot lelkiismeretét. Két évvel később a meginduló Palesztina-munka éveiben a kisenewi zsidóság leírhatatlan örömmel fogadta a szeretett vezért. Am az ünnepeit emlékeztetésben a virágok, zászlók, a zene hangjai és az emberek tomboló örömjongásai közepette megjelentek a tisztulásnak és a halálfelelemnek képei, amelyeket ő 1905-ben magabarogított. „A szervezetem komoly erőpróbat állott ki a kisenewi fogadtatásnál” — mondotta akkor nekem a bécsi Ostbahnhofon. — A szívem nagyon megrendülve.

Es bizonyára nem kevésbé volt megrendülve azokban az augusztusi napokban, amikor az elvakított arab tömegek felkelése a palesztinai kolonizációt veszélyeztette. Ma már megfelelő távlatból látjuk a dolgokat és a megrendültség napjai és hónapjai után is tudjuk, hogy ahol a zsidók karjának munkája révén egybeforrott a palesztinai földdel, nemes részt nem ért seb és hogy csak Palesztina gettoiban folyt — sajnos — vér, ott, ahol a zsidó lakosság tompán védtelenül vegetál. Az ifju Palesztina hőiesen kiállta a tűzpróbát és az arab lakosság, amely a zsidó földművelőkkel gazdaságilag és társadalmilag kapcsolatban állt, nem hagyta magát elragadtatni az árral.

De Nahum Szokolov, a vezér azonnal a helyzet magaslátán volt és közvetlenül az események után beszédet tartott, amelyben az arab problémát s a cionista műnek a kultúremberiséggel szembeni történelmi és szociális értékét klasszikus formában öntötte.

Es ez az ifju és vitéz agg, máris ro-

han keresztül az országunkon, hogy per feltűnjön a Jewish Agency művét, cionistáknak és nem cionistáknak nemzet otthon felépítésének jegyében való összefogását.

Közvetlenül a jeruzsálemi, hebroni és szafedi események előtt hallottam Nahum Szokolowot Zürichben, a Keren Hajezod konferencián, amely Jewish Agency megalakítása alkalmából ülésezett. Szokolow óva intett attól, hogy az Agency kibővítésétől minden további nélkül az építő eszközöknek spontán megerősödését várják. Az Agency nem más, mint start arra, hogy új tömegeket hódítsunk meg. Szellemileg kell meghódítani, hirdette ő. És ekkor az ő legújabb akciója lebegett szemem előtt. A zürichi emelvényen ő maga „a szent házaló” lett, aki a legnagyobb erőfeszítéssel érteszt, meggyőzi és felvilágosítja a nem akarókat, a nemtudókat, a hanyagokat, a kishitűeket. Nem kétséges, hogy azzal a forró odaadással, amelyet én Zürichben rajta megcsodáltam, ez a nagy zsidó, az államférfi és kultúrember, ez a fölnyenes szellem, ez az örökifju vezér, Nahum Szokolow magával ragadja, felemeli és besugározza Erdély és Bánát zsidóit.

Dr. Otto Abeles

Az új román vámtarifa és a román-magyar gazdasági tárgyalások

Budapest, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti román követtség meghatalmazott minisztere: Grigorcea Vasile mintegy három héttel ezelőtt hosszabb nyilatkozatot adott, amelyben kijelentette, hogy a román-magyar kereskedelmi szerződés megkötésére meghívást adott át a magyar kormányának, mely szerint a kereskedelmi szerződést letárgyaló magyar bizottságot december elsejére Bukarestbe várják. Grigorcea Vasile, Románia budapesti követe nyilatkozatában előre jelezte az új román vámtarifa életbelépését. Az új vámtarifa azóta — pár nappal ezelőtt — életbe lépett. Az életbeléptetett új vámtarifa minimális tételének alkalmazására csak azok az országok számíthatnak, amelyek kereskedelmi szerződést kötnek Romániával.

Dr. Motasaru Jon, a budapesti román követtség attaséja a megkötendő kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban most a következőket mondotta:

— A mi most életbeléptetett vámtarifánk kifejezője a stabilizált román pénzügyi helyzetnek és a normális mederbe terelt gazdasági életnek. A mi új vámtarifánk arra volt elsősorban tekintettel, hogy Románia agrárország. De mivel ipari téren is megindult a programterü munka, tehát a vámtételek normalisak és enyhén protekcionistaik. Két kulcs szerint alkottuk meg: generalisak és minimálisak. A minimális vámtételek akként vannak megállapítva, hogy a vámvédelemnek minimumát képviselik s amit már csökkenteni nem lehet. A generalis vámtételek módosíthatók még pedig a közelebből megkötendő kereskedelmi szerződés alapján.

— Ezek a generalis vámtételek oly cikkekre vonatkoznak, melyeket a nemzeti ipar előállít ugyan, de produkciójával nem telíti a belső szükségletet. Románia agrártermékei az utolsó időkben ugyanazokkal a nehézségekkel küzdöttek, mint az összes európai államok. Most arra törekedtünk, hogy a vámtételek az agrárprodukcóra nézve a legrentabilisabbak legyenek.

— Milyen eredménye lehet a román-magyar bizottság tárgyalásainak? — kérdeztük.

— Közelebből tételről-tételre ismertethetem a várható eredményt. De már most kijelenthetem, hogy a magyar árucikkek a legkedvezményesebb vámdíjazásban fognak részesülni s még sokkal előnyösebb formában, mint eddig. A román-magyar kereskedelmi szerződés a vámtételek megállapításán kívül rendezzi a forgalmi problémákat, a cégek képviselőinek és a kereskedelmi utazóknak az ügyét s bizonyos tekintetben a

vízum-problémát. Ezeknek az ügyeknek a rendezése nagyon egészséges hatással lesz a kereskedelmi és gazdasági életre. Ugy Románia, mint Magyarország agrár-ország, tehát vannak közös érdekeik. Az agrártermékek értékesítése folyton nehezebb, nincs felvívó piacuk. A dunai államok agrárblokkja rákényszerítene a fogyasztó országokra, hogy a közös agrárfont termékeit vegye föl. Ez a gazdasági együttműködés a mi koncepciónk szerint olyképpen alakulna, hogy a fogyasztó országokat bekapcsolnánk a blokkba. Németország nagyon hasznosan egészítené ki ezt a megalakulást s mi ezzel szemben nagy kedvezményben részesítenénk a német ipari termékeket.

— Gyakorlati eredményeket a dunamenti államok agrárblokkja csak akkor érthetne el, ha a kialakuló agrárront nem offenzív blokk lenne, hanem olyan alakulat, amely a megértést közvetítené az agrárállamok és a fogyasztó országok között. A veszedelmes amerikai agrárkonkurrencia erejét ez a front jelentékenyen gyöngítene.

Dr. Matasaru attasé még hozzátette, hogy a bukeresti román-magyar kereskedelmi szerződés pontjainak megbeszélésekor remélhetőleg racionális szempontok fognak dominálni.

Már 20.000
kötet magyar, német,
román francia és angol
könyv között válogathatnak

„DANTE”

kölcsönkönyvtár olvasói.

az „Uj Kelet” előfizetői

ezen hatalmas kölcsönkönyvtári anyagot igénybe vehetik és a havi 60 lejes előfizetési díj helyett csupán 40 lejt kell fizetniük egy hónapra, amiért olvashatja a világirodalom leghíresebb íróinak műveit, a külföldi, vagy erdélyi könyvpiac legújabb szenzációit, a klasszikus irodalom legkiválóbb remekait. A könyvek korlátlanul cserélhetők. Nagy-Románia minden részére naponta postán továbbítjuk a kölcsönkönyveket 50 százalékkal redukált postai tarifa mellett.

Prospektus ingyen.

„Dante” kölcsönkönyvtár
Cluj Strada Jorga (Jókai-utca) 5. szám.

13 millió
a kolozs
mert 75

Cluj-Kolozsva
let tudósítójától
a kényszerűleg
a Mártonffy Te
Kolozsvár egyik
vállalata.

A cég passzív
vája 8 és fél m
tabát 4 és fél m
helyi pénzügyi
földi cégek 3 m
külföldi hitelező
tesznek ki. A c
és fél millió lei,
lei, Str. Maiore
ezer lei, váltók
rálkben szerepl
A cég törvény
számként működ
taffy Gyula,
100.000 lei és

Törvény

Megfelelő g

Cluj-Kolozsva
Kelet tudósítój
szakon megsza
vényt, amelyne
sen elkészült. A
pontot tartott
importöröknek
amik nem rend
föltött, hogy áru
az államkincstá
teléseinek pont

Az új törvény
hatóságoknak
importált áruka
kedő a vámille
Ezen kedvezme
hez van kötve:
1. Az import
bizonyos garanc
lyeknek értéke
a vámhatóságok
2. Ezen kedvez
angrosszista cég
A vámfelügy

Kartellbe
hajlító

Az erdélyi ha
már régebben fo
és éles verseny
amely ennek az
megnehezítette.
val, amelyek A
ten folytak, az
erdélyi szakmab
tömörítésével kö
nak fel és a ter
kat egyöntetűen

A kartell t
cégek fogják ké
Hajlított Butor
les Bucea, Mun
par R.-t. Borosi
R.-t. Pankota. A
székhelyéről még

A Nemzetköz
Bécsből jelentik
osztrák fővárost
Nemzetközi Dun
többek között s
zasi terv is, ame
lokomotív segíts
tani az uszályha

Részvénytárs
Első Erdélyi E

FIGYE
NEM T
VALÓ

Közgazdaság

13 millió lejjel kényszeregyezséget kért a kolozsvári Mártonffy szörmeáruház, mert 75 ezer lejes tartozása miatt teljes árukészletét lefoglalták

Cluj-Kolozsvár, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn, a törvényszéken a kényszeregyezségi eljárás megindítását kérte a Mártonffy Testvérek és Társa szörmeáruház, Kolozsvár egyik legszámottevőbb kereskedelmi vállalatja.

A cég passzívja 13 millió lejre rug, aktívja 8 és fél millió lei, a fedezetlen deficit tehát 4 és fél millió lei. Hitelezői között a helyi pénzüzetek 5 millió lejjel, egyéb belvárosi cégek 3 millió lejjel szerepelnek, míg külföldi hitelezőinek követelése 5 millió lejt tesznek ki. A cég aktíváiként áruaktára 3 és fél millió lei, künnelevőségei 2 és tőlmillió lei, Str. Maiorescu 22 számú ingatlana 500 ezer lei, váltókövetelése másfélmillió lei értékben szerepelnek vagyoni státusában.

A cég törvényszéki bejegyzett betéti társaságként működik, melynek baltája Mártonffy Gyula, klttagjai Mártonffy Gyuláné 100.000 lei és Mártonffy János 5000 lei tő-

kével.

A vállalat kényszeregyezségi kérését azzal indokolja, hogy egyik türelmetlen hitelezője, a bukaresti Imex cég mult hét péntekjén 75 ezer lei váltókövetelése miatt a cég raktárára biztosítási végrehajtást fogatosított.

A szörmeáruház hitelezőinek 50 százalékos kvótát ajánl föl, amelyet a jövő évtől kezdve három éven át fizetne a szezon-hónapok tartama alatt.

A Mártonffy fizetésképtelensége nagy konsternációt keltett a kolozsvári piacon, annál is inkább, mert ez a fizetésképtelenség egy szolid és becsületes céget rendített meg alapjaiban. Csak a szörnyű gazdasági krízisnek tudható be ennek a régi, megalapozott cégnek a válságba jutása. Remélhető, hogy a hitelezők lehetővé fogják tenni a cég szanálását. Az egyezségi tárgyalásokat dr. Lusztig Jenő kolozsvári ügyvéd vezeti.

Törvényjavaslat készül a vámhivatal szabályozásáról

Megfelelő garancia mellett három, illetőleg hat havi vámhitelt kaphatnak az angrosszista importőrök

Cluj-Kolozsvár, november 26. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Még ezen az ülésen megszavazzák az új vámhitel-törvényt, amelynek tervezete ma már teljesen elkészült. Az új törvény két szempontot tartott szem előtt, egyrészt azon importőröknek az érdekeit akarja szolgálni, akik nem rendelkeznek megfelelő összegű hitellel, hogy áruikat kiválthassák, másrészt az államkincstár akarja biztosítani követeléseinek pontos behajtásáról.

Az új törvénytervezet szerint a vámhatóságoknak jogukban van kiadni az importált árukat anélkül, hogy a kereskedő a vámilletéket befizette volna. Ezen kedvezmény a következő feltételekhez van kötve:

1. Az importőröknek állampapírokban bizonyos garanciákat kell nyújtania, amelyeknek értéke azonban nem lehet kisebb a vámhatóságok által hitelezett összegnél.
2. Ezen kedvezményben csak bejegyzett angrosszista cégek részesülhetnek.

A vámfelügyelőség fogja meghatározni,

hogy milyen vámhivataloknak van jogukban ezen hiteleket folyósítani és hogy melyek azok az ipari cégek, amelyek ebben a vámhitel-kezdvezményben részesülhetnek, valamint azt is, hogy törvény által megkivánt garancia milyen összegű legyen. A hitelezési időtartam három hónap személyi garanciával rendelkező cégeknél, és hat hónap a többi esetekben. Ezen terminusokon túl hitelezői nem szabad.

Az állam követeléseinek biztosítására a törvény jogot ad a vámhatóságoknak, hogy a letétbe helyezett biztosítékokat fenti terminus lejártá után, minden további felszólítás nélkül, eladják. Az új vámtörvények igen fontos szakaszát képezi az a rész, amelyik aemintacsomagok exportjáról intézkedik. Amennyiben a mintaküldeményt expedáló cég bejelenti, hogy a mintaküldeményt visszaküldik számára, úgy a biztosítékokat a visszaküldés után visszakapja.

Kartellbe lépnek az erdélyi hajlított butorgyarak

Az erdélyi hajlított butorgyarak között már régebben folytak a tárgyalások annak az éles versenynek a kiküszöbölésére, amely ennek az iparnak a helyzetét igen megnehezítette. A megbeszélések alkalmával, amelyek Aradon és Maramaroszigeten folytak, az a terv alakult ki, hogy az erdélyi szakmabeli vállalatok kartellbe tömörítésével közös eladási irodát állítsanak fel és a termelést, valamint az árszabályozást egyöntetűen szabályozzák.

A kartell tagvállalatait a következő cégek fogják képviselni: Első Maramarosi Hajlított Butorgyár R. T. Sziget, Hercegné Bocsa, Mundus-Borlovaörményes Fapár R. t. Borosjenő és a Pankotai Fapár R. t. Pankota. A központi eladási iroda székhelyéről még nem döntöttek.

A Nemzetközi Dunabizottság ülése. Bécsből jelentik: Decembar hatodikán az ausztrák fővárosban ülésre jön össze a Nemzetközi Dunabizottság. A napirenden többek között szerepelni fog az a hajózási terv is, amely szerint a Vaskapunál lokomotív segítségével fogják lebonyolítani az uszályhajó-forgalmat.

Részvénytársasággá alakult át az Első Erdélyi Ékszerárugyár. A kolozsvári

első Erdélyi Ékszerárugyár 8 millió lei alaptőkével részvénytársasággá alakult át és e célból 8000 darab 1000 leies címletű részvényt booszt ki. Az alapítók az üzemet és áruaktárt 3 és félmillió lejt opporttal szerepeltetik. Az alakuló közgyűlés január 5-én ül össze.

A jugoszláv agrárexport ellenőrzése. Zágrábból jelentik: A napokban törvényrendelet jelent meg, amely szabályozza bizonyos mezőgazdasági termékek kivitelének ellenőrzését. A kereskedelmi és iparügyi miniszter magának tartotta fenn, hogy ellenőrizze az agrártermékek csomagolását és feldolgozásának módját, továbbá azt a jogot is, hogy beengedjenek bizonyos termékeket, amelyek alkalmasak a mezőgazdaság feljavitására. Aki az ellenőrzési rendelkezéseknek nem tesz eleget, nemcsak pénzbüntetést kap, hanem szabadságvesztést is. A kiviteli ellenőrzést az összes gabonaművekre, gyümölcsre, veteményekre, komlóra, lenre és kenderre terjesztették ki.

Koncentrációs mozgalmak az amerikai petróleumiparban. Newyorkból jelentik: Petróleumipari körökből érkező hírek szerint már a következő hetekre várják a Standard Oyl Compan, az Anglo American Oyl Comp. és a Vacuum Oyl Comp. fuzióját.

Svájcban terjeszkedik egy román petróleum-társulat. Bukarestből jelentik: A Redeventa román petróleum társulat, amely ismeretesen Németországban nagy kiterjedésű érdekeltségek fölött rendelkezik, kiterjesztette Svájcra is üzleti körét. Redeventa Erdőprodukte A. G. címen Zürichben fiókot állított fel. Feladata lesz a svájci piacon gyökeret verni, mint-hogy ezt az országot az egyre növekedő auto-idegenforgalom különösen a benzin szempontjából tekintik sokatigérőnek. Az új társulat igazgatósága már meg is alakult. Vezérigazgató: M. Sain Bukarest, dr. G. Edlin Zürich, Ernest Herzenberg Berlin, dr. Hans von Meis Zürich és dr. Herman Weilmann Zürich.

A Magyar Általános Hitelbank erdélyi fiókjai megkapták a devizaautorizációt. A Magyar Általános Hitelbank erdélyi fiókjai megkapták az autorizációt devizaosztályaik felállítására. A nagyváradi fiók devizaosztályának élére Czitrom Salamon céggyőző kerül, a temesvári fiók devizaosztályának vezetője Sió céggyőző, míg a brassói fióké valószínűleg Farkas céggyőző lesz.

Az Egyesült Erdmihályfalvai Takarékpénztár likvidálásával a Bihar-megyei Gazdasági Bank megnyitja Erdmihályfalvai fiókját. Az Egyesült Erdmihályfalvai Takarékpénztár és Erdmihályfalvai Hitelbank igazgatósága e hó elején egyöntetűen elhatározta, hogy a fizetés képtelen bank kötelezettségeiért egyetemlegesen felelősséget vállal és egyúttal megállapította, hogy a bankbetétesek 90%-a már írásbeli beleegyezését adta az 50 százalékos kiegyezéshez. A kiegyezés megoldása lehetővé tette, hogy a pénzüzet november 23 án megtartott rendkívüli közgyűlésén a Bihar-megyei Gazdasági Bank és Takarékpénztárba való beolvadását kimondhassa, melynek erdmihályfalvai fiókjaként fogja működését tovább folytatni.

Balzac: A vérbosszu

A legvérfagyasztóbb klasszikus regény, füzve 75 lei, vászonkötésben 153 lei

Lepage-nál K-vár.

Epe- és májbántalmaknál

igyá rendszeresen a

Málnási SICULIA

gyógyvizet, mivel a göröcsös fájdalomokat megszünteti. — Kapható minden fűszerüzletben.

Aspirin
tableta
lájdalmak
ellen!
Figyeljen
a
"BAYER" keresztrel!

STANIO L
gyári
LEPAGE Cluj-Kolozsvár
raktár
kérjen ajánlatot

Zsidó irók - zsidó irásai

- I. Ehrenburg: Das bewegte Leben des Jasik Roitschwanz füzve 233
 - Mendele Macher Sfürim: Die Mähre ktv. 228 Schloimale ktve 270
 - Franzos: Leib Weinachtskuchen 238
 - Nordau: Erinnerungun 270
 - Poljakoff: Sabbatai Zwi 270
 - Schwartz: Juden inder Kunst (illuszt.) 396
 - Felix Salten: Simson (vászonkötésben) 248
 - Landsberger: Das Gettobuch ktve 107
 - Perez: Chassidische Geschichten ktve 198
 - Nacht auf dem Alten markt 20
 - Goldene Kette 33
 - Adam Eva 120
 - Chaim Bloch: Ostjüdischer Humor 90 L 158 h
 - Prager Golem 90
 - Hersch Ostropoler 90
 - Izrael der Gotteskämpfer 90 L
 - „Jüdische Schwanke“ a legelterjedtebb zsidó anekdotagyűjtemény 150
 - Scholem Alechem: Marienbad 60 L 135 h
 - Menachem Mendel 33 67 h
 - Stempenju 90 158 hely.
 - Aus dem nahem Osten (120 lei 225 helyett)
 - Die Geschichte Tewjes der mitehhländlers 90
 - Blumenthal: Jüdische Anekdoten 30
 - Bettauer: Die Stadt ohne Juden 68
 - Hichler: Moses Mauthner und Sohn 82
- Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

A paptamási **LITHYNIA** ásványvíz a vese, gyomor, hólyag és epebajok egyetlen **gyógyszere**.
Üdít! Kapható mindenütt. **Gyógyít!**
Főlerakat: **MOSA FERENC CLUJ**, Strada Avram Jancu 18. szám.

Ujra megjelenik az ATHENEUM KÖNYVTÁR

Legtöbbször árban! Legjobb tartalommal! Legszebb kiállításban. Füzve 54 lei, vászonkötésben 84 lei. — Figyeljen ide! Rendkívüli kedvezmény: Ha előfizet nyomban a 12 kötetre, akkor kötetenként 280-300 oldal terjedelemben **egészvászonkötésben** nem 84, füzve nem 54, hanem **64 lei, 44 lei**

és ingyen kapja az Atheneum Almanachja 1930. évi pompás kötetét 30 magyar író legújabb alkotásaival.

- Íme a remek új sorozat: 1. Móricz Zsigmond: Forró mezők. 2. Unsed Sigrid: Tavasz. 3. Katajev Valentin: A sikkasztók. 4. Heltai Jenő: Almok háza. 5. Mugham Somerset: Az ördög sarkantyúja. 6. Prévost Marcel: A meghódíthatatlan. 7. Krúdy Gyula: Boldogult urfikórom. 8. Smeljov Iván: A pincér. 9. Anderson Sherwood: Tar. 10. Bibó Lajos: Kátelkedő szerelem. 11. Bojer Johan: A nagy éhség. 12. Bourget Paul: A lelkiismeret.

Az élő magyar irodalom s a modern világirodalom legszebb alkotásai, kivétel nélkül új regények első magyar kiadásában, a legszebb famentes fehér papírosban, valódi angol egészvászonkötésben vagy díszesen kartonálva (füzve).

Vágja le, töltsé ki és küldje be hozzánk nyomban ezt a szelvényt!

T. Uj Kelet könyvosztálya Cluj

Ezennel előfizetek az „Atheneum Könyvtár” új sorozatára 12 kötetben egészvászonkötésben kötetenként 84 lei helyett 64 lei, füzve kötetenként 54 lei helyett 44 lei előfizetési áron. — Előfizetési díjban egyidejűleg beküldtem _____ Leit s a már megjelent 3 kötetet kérem. Kérem a _____ köteteket most, a többieket megjelenéskor havonta utányét mellett megküldeni. A pénz előzetes beküldése esetén a küldés bérmentve, utánvétellel a megrendelő költségére történik [A nem kívánt rész törlendő.]

Költ _____

Név _____

Cím és foglalk. _____

FIGYELEM!
NEM TRÜKK!!
VALÓSÁG!!!

Értesítem a mélyen tisztelt vevőimet, hogy az előnyösen ismert, jóminőségű **női, férfi és gyermek harisnyáimból egy eddig nem létezett olcsó vásárt rendezek.** Saját érdekében győződjön meg állításom valóságáról.

Sándor harisnya és szakkülete
CLUJ, P. Unirii 9.

águnkon, hogy per gency művét, cio-nistáknak nemzet egyében való össze

sálemi, hebroní és ott hallottam Na- richben, a Keren án, amely Jewish alkalmából ülése- tett attól, hogy az minden további közöknek spontán Az Agency nem hogy új tömegeket míg kell meghö- ekkor az ő legújabb í előtt. A zürichi „a szent házalo” erőfeszítéssel eb- világoztija a nem és, a hanyagokat, és, hogy azzal helyet én Zürich- n, ez a nagy zsidó, ember, ez a főle- rökifju vezér, Na- al ragadja, felemeli és Bánát zsidóit is.

Dr. Otto Abeles

román-ások

nek az ügyeknek egészséges hatással gazdasági életre. Magyarország ag- k közös érdekeik. tékesítése folyton piacuk. A cunai rákényszeríté a hogy a közös nye föl. Ez a gaz- a mi koncepción- na, hogy a fo- bekapcsolnánk a nagyon haszno- a megalakulást s y kedvezményben ipari termékeket. ényeket a duna- bókja csak akkor lakuló agrárfront ne, hanem olyan értést közvetítené ogyasztó országok s amerikai agrár- a front jelentéke-

még hozzátéste, n-magyar keres- jainak megbesze- cionális szempon-

0.000
r, német,
a és angol
ogaihainak
TE“
r olvasói.

előfizetői
könyvtári anya- a havi 60 lejes csupán 40 lejt pra, amiért ol- leghíresebb írói- gy erdélyi könyv- bit, a klasszikus nekeit. A köny- etők. Nagy-Ro- naponta postán nyveket 50 szá- í tarifa mellett.
ingyen.

nkönyvtár
i-utca) 5. szám.

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerdán nov. 27-én este fél 9-kor Földnélküli János. Lengyel Menyhért és Karinthy Frigyes új darabja a budapesti Belvárosi Színház rendkívüli sikertű ujdonsága. Először, Premier Bérlet 16 sz. sorozatszám 119

Csütörtökön nov. 28-án este fél 9-kor Földnélküli János. Ujdonság 2-odszor, Napi bérlet 17 szám, C. sorozatszám 120

Pénteken nov. 29-én este fél 9-kor Földnélküli János, 3-adszor Napi bérlet 18 sz. A. Sorozatszám 121

Szombaton nov. 30. d. u. fél 3-kor Piroska és a farkas. Ifjúsági gyermekelőadás, nagyon olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart Sebesi Samu. Sorozatszám 122

Szombaton, november 30-án este fél 9-kor Libavásár. Operett-ujdonság először. Kondor Ibolyával, Betegh Béával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. A párisi operette évad legszenzációsabb ujdonsága Premier bérlet 17 szám, Sorozatszám 123

Vasárnap, dec 1-én délután 3-kor: Erdészleány. (Nagyon olcsó mozhelyárakkal. Kondor Ibolyával. Sorozatszám 124

Vasárnap, december 1-én d. u. 6-kor: Libavásár. (Operett-ujdonság másodszor. Sorozatszám 125.)

Vasárnap, december 1-én este 9-kor: Bajadér. (Lengyel Irén vendégjátékával. Betegh Béával, Solthy Györggyel, Ihász Aladárral. Napi bérlet 18. szám, B. Sorozatszám 126.)

Hétfőn, december 2-án este fél 9 órakor: Libavásár. (Operette-ujdonság harmadszor. Napi bérlet 18. szám, C. Sorozatszám 127.)

Kedden, december 3-án este fél 9-kor: Libavásár. (Operette-ujdonság negyedszer. Napi bérlet 19. szám, A. Sorozatszám 129.)

Szerdán, december 4-én este fél 9-kor: Libavásár. (Operette-ujdonság ötödször. Napi bérlet 19. szám, B. Sorozatszám 130.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szerdán 3 órakor és félhat órakor: I. Rabszolga felesége, Hatalmas drámai ujdonság, 8 felvonásban. Főszereplő: Florence Widor. II. Riff és Raff, mint gavallérok. III. Pótképek, Kettős műsor, két és félórás előadások. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Csütörtökön 3 órakor és félhat órakor: I. Sárga lilium, Bíró Lajos óriási hatású drámája filmen. Az amerikai filmgyártás legnagyobb remekműve: II. Rázd le, Jonny! Amerikai vígjáték-ujdonság 7 felvonásban. Kolozsvárott először! III. Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Péntek 3 órakor és félhat órakor: I. Sárga lilium, Bíró Lajos óriási hatású drámája filmen. Az amerikai filmgyártás legnagyobb remekműve: II. Rázd le, Jonny! Amerikai vígjáték-ujdonság 7 felvonásban. Kolozsvárott először! Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Szombat 5 órakor és 7 órakor Kolozsvárott utoljára: I. Sárga lilium, Bíró Lajos óriási hatású drámája filmen. Az amerikai filmgyártás legnagyobb remekműve: II. Rázd le, Jonny! Amerikai vígjáték-ujdonság 7 felvonásban. Kolozsvárott először! Pótképek. Helyárak: 30, 20, 10 lei.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 leies helyárakkal: Halálhid. 7 felvonásos, izgalmas, érdekesítő kalandortörténet. Ujdonság! Kolozsvárott először! Ezenkívül: Puffi székelő mókái, Tréfák, énekek. Előadja: Tompa Sándor.

CORSO - FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerda 5, 7 és 9 órakor: Herceg vagy bohóc. Maurice Dekobra regénye filmen. Főszereplők: Ivan Petrovich és Marcella Albani. Előjáték: A legújabb Ufa journal, szenzációs eseményekkel.

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor Premier: „Nina Petrovna“ csodálatos hazugsága. Főszereplők: Brigitte Helm, a gyönyörök asszonya, Warwick Ward, Harry Hard, Franz Lederer. Előjáték: Ufa journal.

Péntek 5, 7 és 9 órakor: „Nina Petrovna“ csodálatos hazugsága. Brigitte Helm.

Szombat 5, 7 és 9 órakor: „Nina Petrovna“ csodálatos hazugsága. Brigitte Helm.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: „Nina Petrovna“ csodálatos hazugsága. Brigitte Helm.

SELECT - MOZGO:

Szerda: Felszabadulás a házasságból, társadalmi dráma, főszerepben: Olga Brink és Henry Edwards.

Csütörtök: Cirkuszhercegnő szenzációs premier, Harry Liedtke, Verebes Ernő és Hans Junkermann legújabb világsikert aratott filmük. Az éneketéteket Szabó Gyula és Süvegi Aranka operaművészek éneklék.

Péntek: Cirkuszhercegnő, bájos szalonvígjáték, Harry Liedtke, Verebes Ernő és Hans Junkermann legújabb nagy sikerű alkotásuk. A film éneketéteit Süvegi Aranka és Szabó Gyula operacénekesek éneklék.

Szombat: Cirkuszhercegnő, Verebes Ernő, Harry Liedtke és Hans Junkermann nagy sikert aratott alkotásuk. A film éneketéteit Süvegi Aranka és Szabó Gyula operacénekesek éneklék.

Vasárnap: Cirkuszhercegnő, utoljára, Harry Liedtke, Verebes Ernő és Hans Junkermann legújabb világsikert aratott filmük. Az éneketéteket Süvegi Aranka és Szabó Gyula éneklék nagy sikerrel.

URANIA - MOZGO:

Szerda: Csavargók királya, izgalmas kalandorfilm, melynek főszerepét Harry Piel alkotja hallatlan sikerrel. Partnere a szép szőke Dary Holm.

Csütörtök: Csavargók királya, Harry Piel legújabb, nagyszerűen izgalmas kalandorfilmje. Partnere a szép szőke Dary Holm.

Péntek: Csavargók királya, Harry Piel legújabb, nagyszerűen izgalmas kalandorfilmje. Partnere a szép szőke Dary Holm.

Szombat: Csavargók királya, Harry Piel legújabb kalandorfilmje, mely felülmúlja az összes eddigi filmeket.

Vasárnap: Ma utoljára Csavargók királya, Harry Piel legújabb szenzációs kalandorfilmje.

A Magyar Színház közleményei

Ma este: Földnélküli János premierje. A budapesti színházi évad legnagyobb szenzációja, a „Földnélküli János“-t lesz alkalma megénekelni a közönségnek. Lengyel Menyhért (Taifun, Antónia és Cárny szerzője) és Karinthy Frigyes írta a Földnélküli János-t, s olyan sikere volt Budapesten, hogy rövid idő alatt megérte az 50-ik előadást s a világ minden táján készülnek már az előadására. Ma, holnap és holnapután kerül színre a „Földnélküli János“.

Szombaton este: a Libavásár premierje. Egy brilliáns, színpokázóan ötletes új párisi operettének a „Libavásár“-nak lesz szombaton este a premierje. A „Libavásár“ csupa finomság, csupa szellemesség, csupa ragyogás. A színház falai rengeni fognak a kacagástól. Zeneje pedig olyan mint a brüsszeli csipke. A „Libavásár“ egy éven át szakadatlanul játszották Párisban s Budapesten a belvárosi színházban is óriási sikere volt. A „Libavásár“ főszereplői: Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Dancs Ica, Nemes Mancsi, Vass Piri, Tompa Béla, Ihász Aladár, Lövey Leo, Olasz Lajos. Rendező: Ihász Aladár.

Ma utoljára: Rabszolga feleség és Riff és Raff. A Magyar Színház pompás új műsora ma utoljára látható a Rabszolga feleség 8 felvonásos izgalmas drámai ujdonság,

a főszerepben Florence Widor s a Riff-Raff, mint gavallérok című 7 felvonásos amerikai burlesk.

Holnaptól: Sárga lilium a Magyar Színházban. A legjobb film, Bíró Lajos világhírű „Sárga lilium“-ja holnaptól kezdve gyönyörködtetni a Magyar Színház mozi közönségét. A Sárga liliumnak igazán nincs szüksége semmi reklámra. Sehol a világon olyan olcsón nem látható a Sárga lilium, mint a Magyar Színházban, mert a helyárakat még erre a hatalmas alkotásra sem emelték. Maradnak a rendes helyárak: 30, 20 és 10 lej. Ráadásul még a Sárga lilium mellett egy egyszerű amerikai ujdonságot fognak vetíteni, a „Rázd le Jonny“-t, ezt a kacagató 7 felvonásos vígjátékot. A Rázd le Jonny premierre lesz Kolozsvárott, még sohasem vitették. A Sárga lilium látható csütörtökön 3-kor és fél 6 órakor, pénteken ugyancsak 3-kor és fél 6 órakor, utoljára pedig szombaton és pedig 5 és 7 órakor. A Sárga lilium előadásaira kivételesen délelőtt is lehet jegyet váltani, hogy elkerülhető legyen az előre látható torlódás a pénztár előtt.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Szerda, november 27.

Budapest. 9.15: A Bachman-trió hangversenye. 1. Svendsen: Téli. 2. Ippolitov-Ivanov: Bölcsődal. 3. Schmalstich: Les Cloches de Saint-Cyrie. 4. Becc: Legende d'amour. 5. Grieg: a) Erotik; b) Szeretlek; c) Norvég tánc. 6. Kreisler: Szerelmi bánat. 7. Rachmani now: Cis-Mol prelude. 8. Nevin: Nacrisus. 9. Bachman: Kedves barátom — tangó-dal. 10. Rimszki-Korszakoff: Himmusz a naphoz. Csajkovszky: Barcarolla. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. 1. Fall Leó: „Brüderlein fein“ — keringő. 2. Lortzing: A fegyverkovács — ábránd. 3. Godard; Berouse. 4. Fucik; Tavasi üzenet — keringő. 5. Dienzl: Liliomszál. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyámhírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4.10: Szalaci Rácz Imre novellái: a) A határ; b) A renegát. Földvárba a szerző. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5.10: Meister Ferenc előadása: „Nagy-árpánk küzdelme a magyar vasutak megépítéséért.“ 5.40: Szórakoztató zene. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 1: Doppler: Ika — megnyitó. 2. Maillart: A remete csemettyje — ábránd. 3. Mascagni: Parasztbecsület — intermezzo. 4. Bizet: Carmen — balletzene. 5. Verdi: Aida — ábránd. 6.50: Olasz nyelvoktatás: 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30: A m. kir. Operaház előadása. Verdi: „Trubadur.“ Utána kb. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye:

București. 20: Fuvolaszó. 20.30: Dalok. 21.15: Zongorahang. 21.50: Hírek, időjárás. **Gráz és Bécs.** 19.30 Mozart operaközv. 22: Morawetz zenekar. Lehar, Lincke, Puccini, Schubert Strauss János stb. műveiből. **Berlin, Hamburg.** 19: Szórakoztatózene. **Breslau.** 20.30: Zeneszámok. **Frankfurt, Stuttgart.** 19.30: Gramafon. 20: Hangverseny.

Köln. 20: Hangverseny. Goldmark, Bizet, Grieg Liszt műveiből. **Königswherhausen.** 21.30: Dalok. Utána a berlini műsor.

Belgrád. 21: Hangverseny: Brahms, Schubert, Beethoven, Straus Richard műveiből. 22: Citerahangverseny.

Zágráb. 20 Cseh filharmonikusok hangv. **Prága.** 19.05: Filharmonikusok hangv. **Pozsony, Ostrava, Brünn, Kassa.** A prágai, valamint egymás műsorát közvetítik. **Daventry.** 21: Szimfonik hangv. Beecham vezényletével. Rossini, Debussy, Mozart, Dvorzsák műveiből.

London. 19.45: Dalok. **Varsó, Kattovic.** 19.25: Gramofon. 20.30: Hangverseny. **Krakkó.** 20: Hangverseny. 21.10: Könyv. Varsóból. **Milano, Torino.** 20.30: Verdi: Fallstaff c. operája. **Nápoly.** 21.02: Komoly zene. **Róma.** 21.02: Schubert: Három a kislány c. operettje. **Zürich.** 20: Gordonka és zongorajáték. 20.45: Házi zene. **Osló.** 22.05: Derüs dalok. 22.35: Gramofontánczene. **Toulouse.** 21.15: Bécsizene.

Csütörtök, november 28.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 9.30: Hírek. 12.05: A honvédegyezred zenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: Rádió Szabad Egyetem. 1. Dr. Otlík László egyetemi magántanár előadása. „Socializmus és marxizmus“. 2. Magyar népdalok. 3. Hell Lajos igazgató előadása: „A baromfiértékesítés“. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5.10: A M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata. Márfy Elek dr. egyetemi tanár: „Mennyiben szolgálja a mezőrendőri törvény a gazdák és a termelés érdekeit“. 5.40: Kelemen Lajos és Császár Teri magyar nőtáncos énekelnek Kurina Simi és cigányzenekarának kíséretével. 6.50: Gyorsírási tanfolyam. 7.25: Angol nyelvoktatás. 7.55: Ügetőversenyeredmények. 8. Rubinstein- emléktűz. Kősermőkötők Hubay Jenő dr. a Zeneművészeti Főiskola főigazgatója, Stefániai Imre, Kerpely Jenő a Zeneművészeti Főiskola tanárai. Medek Anna Operaház tagjaiból alakult zenekar. 1. Bevezető beszéd. Mondja Mapp Victor a a rádió zenei tancosa. 2. Zengoratrió B-dur. Op. 52. 3. Dalok. a) A könyv. b) Mi hármán. c) Kérés d) Harmat ragyog. 4. Magyar Fantázia. 5. Zenekari szvit. Esz-dur. Op. 119. 9.40: A Magyar Kültügyi Társaság előadássorozata. Dr. Horváth Jenő egyetemi tanár, a Kültügyi Társaság igazgatójának angol nyelvű előadása: „Az angol-magyar vonatkozások története“. Utána kb. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Maje Sorvanka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Bukarest. 16. Rádiózenekar. 16.15: Előadás. 20: Színházi előadás. Utána hírek.

Bécs. Gráz. 20.05: Kesser Heinriett műve c. darabja. 21.05: Schumann dalok. Utána modern bécsi zene.

Berlin. 20.30: Hegedűhangverseny. Waldi, Bach, Schubert, Goldmark műveiből.

Breslau. 19.05: Gramafon.

Frankfurt, Stuttgart. Filharmonikus hangv. Schubert: H-moll szimfonia, Mendelssohn: E-moll hegedűverseny, Rossini: Seviliai borbély, Borodin: Igor herceg ária, Stravinszkij-Tűzmadár, 23.15: Híres zeneszerzők művei. D'Albert: Keringő Grieg: Lepke, Falla: Spanyol darabok Debussy: Gramadai est. Blasunov: Évszakok, Reger: G-moll humorreszk. Paderewszkij. Menüett.

Hamburg. 22.50: Táncczene.

Köln: 20 Rádiózenekar, Liszt, Popper, Moszkovszkij, Svensen műveiből.

Königsberg. 21.40: Rubinstein-est, Dalok, szonáták hegedűre és zongorára.

Königswherhausen. Rubinstein est. **Lipce.** 20.45: Hangverseny. Bruckner: VII. szimfonia.

Belgrád. 20: Zongorahangverseny. Mozart, Schubert, Liszt műveiből.

Prága. 19.05: Mandolin és gitárverseny 22.15: Gramafon.

Brünn. 19.05: Rubinstein est. Az Oceán szimfonia, Jelmézbál, Démon balettzene.

Pozsony. Kassa. Ostrava. a brünni prágai és egymás műsorát köv. 19.05-től. **Daventry.** 23.15: Dahl szopránénekessé és Gershon Parkington -ötös hangversenye. Schumann, Strauss, Liszt műveiből.

London. 19.45: Muszkovszkij dalai. 20.45: A Hallé zenekar hangversenye. Mozart, Schumann, Rachmainov, Delius műveiből.

Róma. 21.02: Operaközv. vagy hangverseny.

Legújabb őszi és téli ujdonságok megérkeztek !!!
NEUMANN M. férfi - és fiuruha áruhaza CLUJ, FŐTÉR 14.

Bűn és

Még ma is képen Prágában bad és haladó társaság két főkaresti publicvándorló örübe. Az első a rendőrség, nem tudta feltotta ki volt azsidó diákok eszen váratlanul jött, oly

Csak most, egyetemek felmegszegyenül, jaik és könyve bogózni ennek merényletnek közvéleményben fel van miatt és ez a közás sürgeti egyik legszám szenzációs cikkerült rábukka szerint a zavar gyarorazági at voltak, akiknek sikertült szlovák határo tudták bolygatmát és rendjét

Hivatalosan a lap híre és tényleg magyartották-e a csehgásokat. Valósa jelentés, hiszke te hadseregszervezkedik, aternacionálé A tiszemita diák a maguk expaen sus mételeyenmen örületétől józangondolkoz az expanziósnyében nagyozata. Az az ifju ifjúságnak az antiszemita megant, sehogysetvannak még mek, ahol botulással és ko az idő.

Ez teszi valap állítását. Dények egyszerű mutat a bűnösást is követel. Kétségtelen jölegkeserűbb szkedijának. „N fascista diákoktemek rendjét. zióképen ki kelgyar állampolgári bűn és a bűni ami azonban n dolás ellenére igazságot. Hiszások megfogánácsát, akkor sok bűnhődneellen a bűnt elállampolgárságcsehszlovák egytorzió sem érmita diákokat. polgárságu antmennek el csehulni, van a szhaza. Mióta a